

BIJENTEELT

Alles voor de HONINGGOOGST

Drieraams standaardslinger voor 3 broed- of 6 honingramen, korf uit één stuk metaal, wormwielaandrijving, teruggedrukrem	f 135,—
Vierraams standaardslinger, zelfde kwaliteit	155,—
Tweeraams tafelslinger, zelfde kwaliteit	90,—
Bijenuitlaat	1,05
Idem, gemonteerd op uitlaatbord	3,40
Ontzegelmes	4,50
Ontzegelvork met bakeliet handvat	3,—
Honingzeven, fijne en grove zeef, doorsnee 22 cm	6,—
Knaasdoek voor het zeven van honing, 75 x 75 cm	0,75
Idem, 150 cm breed, per meter	2,50
Honingbokalen, inhoud 450 gram, met ons verenigingsmerk in het glas, met deksel	0,26
Pondsflacons met deksel, karton- en perkament-inlage	0,17
Sectiebak voor Simplex- en V.S.-kast, compleet met secties	15,—
Sectieraam met 3 secties. In een simplex honingkamer kunnen 7 van deze ramen met secties worden gehangen. De ramen kunnen steeds opnieuw van secties worden voorzien	2,50
Amerikaanse secties, per stuk	0,35

Wij zenden U gaarne onze geïllustreerde prijscurant en een handleiding voor het beitsen en schilderen van bijenkasten, het inzetten van kunstraat, het kolbtoestel en zijn gebruik, en een overzicht van de AalsterBedrijfsmethode gratis en franco toe.

AL ONZE PRIJZEN ZIJN VRIJBLIJVEND

GOEDE DINGEN
BIJENHUIS
WAGENINGEN

TEL. 08370-2863

GIRO 823276

BIJEN- EN HONINGMARKT TE EPE WOENSDAG 3 AUGUSTUS 1960

Verkoopt uw gewonnen honing op de markt in Epe. Ieder jaar wordt de organisatie en de markt beter. De aanvoer en verkoopcijfers zijn hiervan getuige:

aanvoer: 1956	600 pond verkoop	275 pond
1957	900 " "	450 " "
1958	1097 " "	732 " "
1959	2630 " "	1050 " "

Verder van belang is:

dat de opening zal plaats hebben 10 uur v.m. door de Edelachtbare heer C. N. Renken, burgemeester van Epe;
dat gedurende de marktdag (gelijktijdig met de gewone markt) op gezette tijden via de geluidsinstallatie reclame zal worden gemaakt voor de honing;
dat voor imkersartikelen zijn vertegenwoordigd 't Bijenhuis uit Wageningen en H. T. v. Dam uit Jubbega;
dat er observatiekasten aanwezig zullen zijn van 't Bijenhuis en H. T. v. Dam uit Jubbega;
dat de radio en televisie zullen worden uitgenodigd mee te werken;
dat er 3 prijzen zullen worden uitgelooft voor het beste kastvolk, 3 prijzen voor het beste korfvolk (1e pr. f 7,50, 2e pr. f 5,— en 3e pr. f 2,50). En voor de grootste aanvoer van kasten één prijs van f 5,— alsmede voor de grootste aanvoer van korfvolken;
dat de honing zal worden gekeurd volgens het systeem van de Nationale Honingtentoonstelling, zodat ieder inzender een prijs kan behalen;
dat er een verloting zal worden gehouden met aantrekkelijke prijzen;
dat wij gaarne op aanvraag een keuringsreglement zullen sturen;
dat zij, die een kraam wensen te huren dit uiterlijk 1 aug. bij het secretariaat Ericaweg 5, Epe, Tlf. 2806 dienen te berichten.
De secretaris, W. GROENEVELD.

IR. F. W. HONIG, DIRECTEUR VAN DE TUINBOUW, TER AARDE BESTELD

Te Den Haag heeft op 9 juni 1960 de begrafenis plaats gehad van ir. F. W. Honig, in leven directeur van de Tuinbouw van het Ministerie van Landbouw en Visserij. Overeenkomstig zijn wens is de teraarde-bestelling in alle stilte geschied. De heer Honig is op 6 juni na een vrij langdurige ziekte in de Rudolf Steinerkliniek te Den Haag overleden.

Ir. F. W. Honig bereikte de leeftijd van 61 jaar. Na het volbrengen van zijn studie aan de Landbouwhogeschool werd hij in 1924 als leraar aan de Christelijke Landbouwwinterschool te Ambt Hardenberg aangesteld. In 1930 volgde zijn benoeming tot adjunct rijks tuinbouwconsulent te Zutphen, gevolgd door de functie van rijks tuinbouwconsulent aldaar, in 1932.

In 1945 werd ir. Honig inspecteur van het Tuinbouwonderwijs. Na in 1951 opgetreden te zijn als waarnemend directeur van de Tuinbouw volgde het jaar daarop zijn benoeming tot directeur. Wegens zijn verdiensten op tuinbouwkundig gebied werd ir. F. W. Honig in 1954 benoemd tot Officier in de Orde van Oranje Nassau. De heer Honig is in onze algemene vergadering op 10 juni plechtig herdacht.

van Horen en Zien

DWARS DOOR CANADA

Drie jaar geleden gingen we naar de andere kant van Canada, de Westkust, per vliegtuig. We waren langs de Poolroute in 19 uur over. Voortdurend vliegend op een hoogte van 4 en 5000 meter, is er van de aarde niet veel te onderscheiden. Eigenlijk ziet men niets. We zijn nu per boot en trein gegaan. De reis duurde nu 13 dagen, maar men ziet veel.

Zo kwamen wij per Rijndam, de machtige St. Laurensrivier opvarend te Quebec aan, van verre al met respect begroet door het machtige Kasteel de Frontenac, majestueus hoog op de rotsen gebouwd. Een imposant bouwwerk, vroeger vesting, nu een duur hotel. Maar de ouderwetse voorladerkanonnen stonden nog keurig gerijdt op de wallen. Quebec verloochent zijn afkomst van voormalige Franse kolonie zeker niet, want 95% van de inwoners van de stad spreekt Frans. Voor de provincie Quebec met z'n 4½ miljoen inwoners, is dit cijfer 50% Frans sprekend. Weet u dat de provincie Quebec groter is dan Duitsland, Frankrijk en Italië samen?

Een dag later verlieten wij te Montreal ons gastvrije schip. Na een tocht door deze rommelig aandoende stad, bereikten wij het grote station. Negerbedienden brachten onze bagage in de trein en wezen ons appartement. Dat viel wel even tegen van afmeting, als men 10 dagen een ruime kamer op het schip heeft gehad. En toch was er alles in wat men nodig heeft. Twee bedden, een eigen toilet, kap- en wastafel. Warm, koud en ijswater. Altijd muziek, die men gelukkig ook af kan zetten, maar toch de keuze uit 2 programma's en tenslotte airconditioning, zelf te regelen.

We gaan eens rondneuzen in de trein en op onze tocht door de 40 meter lange wagons ontdekken we een koffiekamer, een rooksalon, een restaurant en een bar. Het mooiste zijn evenwel die wagons met een tweede verdieping er op, van waaruit men door de glazen wanden en het gebogen glazen dak een prachtig uitzicht naar alle kanten heeft.

Van Montreal viel ons op, dat het er buiten, aan de

rand van de stad zo rommelig uitziet. Afval van oud ijzer, meubilair en afbraak ligt slordig weggeworpen. Maar gaandeweg wordt het beter, we raken de bewoning kwijt. Dan beginnen de schijnbaar nooit eindigende bossen, totdat men 's morgens ineens over vlak land voortjaagt. De prairie. Eindeloos de velden, meest graanland. Hier en daar in de verte een boerderij. Wat wonen die mensen eenzaam. We stoppen hier en daar aan een klein stationnetje, maar ook in grotere plaatsen als Port Arthur in de provincie Ontario, rijden daar urenlang langs het Lake Superior, een der grootste meren van Canada. We zien de „Lakers“, de grote merenboten, acht- en tien-duizend tonners, met hun brug zo typisch gebouwd op het puntje van het voorschip. Winnipeg in Manitoba, een belangrijk spoorwegknooppunt. Regina in Sas Katchewan, Calgary in Alberta. Flinkke plaatsen met vaak een machtig hotel, dat, eigenaardig, vaak ook van de spoorwegmaatschappij is.

Langzamerhand gaat het vlakke bouwland in heuvelig grasland over. We zien kudde slachtvee. Een enkele cowboy met hun leuke grote hoeden, taaie kerels vergroeid met hun paard. En dan komt 24 uur lang het mooiste deel van de treinreis, de tocht door de Rocky Mountains, het 4 tot 5000 meter hoge rotsgebergte, dat Alberta van de westelijke provincie, Brits-Columbia, scheidt. Het kan zijn dat er even mooie gebieden in de wereld zijn, doch schoner en grootser natuur bestaat er niet dan deze berglandschappen. Bergen met eeuwige sneeuw getopt, dan de bomengroei en onder de heerlijkste dalen met bloemen en planten in alle kleuren.

We zien herten; een moose, de reuzenelend van Canada, groter dan een paard. Onze trein gaat langs meren, langs afgronden en door diepe dalen, om een uur later weer 1000 meter hoog op een uitgehouwen richel in de bergwand haar weg te vervolgen, langzaam aan, want de ene bocht volgt na de andere. Meer dan eens neemt een berg ons geheel op in haar tunnel. De langste was 5 mijl (8 kilometer). Een wonderlijke belevens zo door het donkere ingewand der aarde te gaan.

De dalen verbreden zich; de kolkende rivieren, gevoed door de vele bergstromen, worden breder. We naderen Vancouver, aan de Grote of Stille Oceaan. De trein stopt en we haasten ons naar de boot, die ons in 2½ uur over de baai naar Vancouver Island zal brengen. Het eiland dat daar, zo groot als Nederland, in de Oceaan ligt.

In het volgende nummer m'n mening over het leven in Canada.

Willem Word Wakker!

Met deze paring met meerdere darren demonstreert zich weer eens dat de natuur — als ik het zo mag noemen — niets moet hebben van inteelt. Want zelfs al komen al deze darren uit hetzelfde volk, dan zullen zij toch niet volkomen aan elkaar gelijk zijn. Dit is weer een vingerwijzing om de teelt van z.g. zuiver ras niet te ver door te zetten, maar tijdig voor bloedversing te zorgen. Verder blijkt hieruit duidelijk, dat we altijd te weinig aandacht aan de darren hebben besteed, zeker bij de teelt op eigen stand. Al eerder is in deze rubriek gewezen op het belang van „het overwicht in de lucht” maar het zal u nu wel duidelijk zijn, dat dit overwicht van darren van goede afstamming beslist noodzakelijk is.

Een andere vraag welke naar voren komt en waar uw rubriekschrijver het antwoord niet op weet, maar waar u ook wel eens over mag piekeren, is de samenstelling van wat ik eerder genoemd heb „het boerenvolk”. Als die moer met vier darren heeft gepaard en we nemen aan dat van haar kant steeds dezelfde eigenschappen domineren d.w.z. dat in de nakomelingschap van moeders zijde steeds dezelfde eigenschappen naar voren komen, dan kan zo'n volk bestaan uit vier delen, waarvan de individuen b.v. wat de haalijver betreft, verschillende eigenschappen vertonen. Of worden de zaadcellen van dar B. pas gebruikt als die van A. uitgeput zijn? In dat geval is het mogelijk dat het volk viermaal van karakter verandert. In de praktijk komt het voor en zelfs vrij veel, dat een volk dat heel makkelijk in de behandeling was plotseling onhandelbaar blijkt te worden en steekt als een wilde. Is dit ook terug te voeren op deze meer-malige paring? Ik durf mij aan een beoordeling hiervan niet te wagen, maar u ziet dat er op het gebied van het bijenleven nog wel wat valt uit te puzzelen. Het belangrijkste punt voor ons is voorlopig, dat we in ieder geval de moeren van volken met ongewenste eigenschappen zo snel mogelijk weg moeten werken en in het bijzonder er voor moeten zorgen **dat van deze volken geen darren in de lucht komen**. En weet u wat met al deze dingen nu zo gruwelijk vervelend is? Dat de doorsnee-imker er zo onverschillig tegenover staat. De eenling kan op dit terrein praktisch niets bereiken. Hier geeft alleen een behoorlijke samenwerking resultaat. En hiervoor is weer goede voorlichting nodig. En die krijgt u weer alleen door lid te zijn en te blijven van een behoorlijke organisatie, waardoor we dan ten slotte weer bij de titel van deze rubriek terecht komen: alleen met wakkere en actieve imkers valt iets te bereiken.

Het valt me in dat we eigenlijk reservevolken aan het maken waren en we zijn dus wel weer een heel eind van ons hoofdthema afgedwaald. Ik heb trouwens een methode, die ik had willen beschrijven, vergeten en dat is eigenlijk maar gelukkig, want daardoor komt hij wat apart te staan en valt beter op. Dit is nl. een buitengewoon geschikte methode, speciaal voor degene die de hier beschreven broedkamer plus honingkamer-manier toepassen. Als u niet bepaald een beginner meer is, hoeft u met deze methode de moer niet direct te zoeken. Een bezwaar is, dat deze methode duurder is, omdat u niet kunt volstaan met zes-

ramertjes, maar de beschikking moet hebben over lege broedkamers.

Als u, werkend volgens de hier gepropageerde methode, terugkomt van de voorjaarsdracht, zit bij een goed volk zowel in de broedkamer als de daarop staande broedkamer-van-honingkamerformaat behoorlijk broed. Op het fruit mist dat nooit. Het kan zijn dat er in de tweede, dus eigenlijke honingkamer, geen of bijna geen honing komt, maar die als broedkamer gebruikte honingkamer is beslist in gebruik, omdat het volk nu eenmaal altijd naar boven kruipt. Voer zit daar ook altijd in, want het moet al heel gek gaan, als de bijen het hele restant van het wintervoer, wat daar nog in zat, hebben opgebruikt en er niets is bijgekomen op de voorjaarsdracht. Bovendien hangt, als het zo slecht is, in de bovenste honingkamer het voerraam met droge suiker. Als u nu thuiskomt, met een dergelijk volk, en u wilt daarvan een aflegger maken, dan neemt u eenvoudig deze gedeeltelijk met broed gevulde honingkamer er af en zet deze op een, liefst althans gedeeltelijk met uitgebouwde raten gemeubileerde broedkamer. Als u geen broedbakken met vaste bodems gebruikt zet u de honingkamer er onder. Het maakt in de zomer niet zoveel verschil, maar de bijen gaan over het algemeen iets makkelijker naar boven dan naar beneden. Nu kunt u geluk hebben gehad of pech. Had u geluk, dan zat de oude moer boven en is u ineens klaar, behoudens natuurlijk de behandeling van het volk waar de aflegger van is afgenomen. In het andere geval moet u toch nog de moer zoeken, maar daar hoeft u dan in ieder geval maar één bak voor na te kijken. De imker met enige ervaring ziet na een half uur al aan het hoofdvolk dat het moerloos is, m.a.w. dat de operatie naar wens is verlopen. Als men twijfelt, zal het aanzetten van redcellen even moeten worden afgewacht. De oude moer, die met de broed-honingkamer is meegegaan, die bovendien reeds goeddeels met broed is gevuld, heeft natuurlijk veel te weinig ruimte en zit dientengevolge in minder dan geen tijd in de broedkamer mits... u er aan denkt, dat de vliegbijen er af zijn en er dus voor voer (voerraam met droge suiker) moet worden gezorgd en de eerste dagen voor een beetje water, wat u het beste zo maar boven over de ramen sprenkelt. De tweede dag zijn er gewoonlijk al genoeg vliegbijen om in de behoefte aan water te voorzien en al die verhalen over die flessen water, die op deze volken moeten worden gezet zijn — althans in deze situatie, ook maar grauwe theorie. Dit is een heel goede methode om reservevolken te fokken of uit te breiden. En als ik bedenken hoe vaak ik voorheen en de 10 broedkamerramen en de 10 ramen van de als broedkamer in gebruik zijnde honingkamer heb nagekeken om de moer te zoeken voor het maken van een aflegger, dan kan ik nu slechts hoofdschuddend zeggen „Willem, Willem, wat een tijdverlies, je was nog niet erg wakker.” Ik moet hier nog wel even bij zeggen, dat ik nooit later dan de dag na het maken van de aflegger, als ik de zaak niet vertrouwde, de beide delen van het volk heb gecontroleerd, natuurlijk te beginnen bij de honingkamer omdat dat het vlugste gaat, vanwege het terug gevlogen zijn van de haalbijen. Ik heb nooit langer durven wachten omdat ik bang voor de moer was, hoewel ik veronderstel dat het terug geven van deze eigen moer ook later nog wel zonder speciale voorzorgen goed zal gaan.

Nog even dit, en dat geldt dan voor alle afleggers, volgens welke methode ze ook zijn gemaakt — alle klachten van imkers over afleggers die niet groeien, geen kunstraat uit willen bouwen enz. zijn terug te voeren op dezelfde oorzaak — **de aflegger wordt te**

klein gemaakt — en naar mijn gevoel is in veel gevallen de oorzaak daarvan, dat je nu eenmaal van een volk, dat zelf niet sterk is, moeilijk een sterke aflegger kunt maken. En natuurlijk moet die aflegger behoorlijk verzorgd worden.

Wat doen we en wat kunnen we doen met die afleggers. Het beste wat we er mee kunnen doen is een aankomend imker ermee op gang helpen en hem dan natuurlijk meteen lid van onze vereniging maken. De meeste jonge leden in onze afdeling zijn geloof ik wel op deze manier aangeworven. Maar nu de zaak bekijkende in verband met een rationele bedrijfsvoering van de imker. Hij moet natuurlijk een aantal reservevolken door de winter brengen, dat in een zekere verhouding staat tot de grootte van zijn stand. Hij moet, om te beginnen, eventuele moerloosheid in het voorjaar op kunnen vangen. Dan moet het volk wel de moeite waard zijn, want dikwijls zijn die moerloze volken al zo zwak dat er niet veel meer mee te beginnen is en dan is het veel verstandiger, zoals eerder is opgemerkt, om een goede aflegger tot hoofdvolk op te fokken. Dan moet hij rekening houden met zijn werkwijze en zijn jaarplan. Gaat hij naar het fruit, wat b.v. in 1959 erg vroeg was — onze groep ging dat jaar op 14 april naar de Betuwe en uit mijn aantekeningen blijkt, dat op die dag de vroege kersen reeds in volle bloei stonden, dat het zonnig was en de middagtemperatuur rond 20 gr. C. schommelde en het een beste drachtdag was — dan is het erg prettig als elk hoofdvolk tevoren met één of twee ramen gesloten broed kan worden versterkt, die uiteraard uit de reservevolken moeten komen en waar dus het voorafgaande jaar al rekening mee moet worden gehouden bij het uitzoeken van de reservevolken, die overwinterd moeten worden.

Dit bijhangen van broedramen heeft niet hetzelfde effect als het verenigen met een aflegger. Versterken met broed geeft geen vergroting van de broedruimte, het brengt natuurlijk ook niet zoveel bij als het bijhangen van een heel reservevolk, maar het werkt veel geruislozer, de ingreep is minder groot en het is m.i. daarom de beste methode om een volk te versterken. Ik neem aan dat u de door mij voorgestane methode om een groot deel van het jaar de broedruimte te laten bestaan uit een broed- en een honingkamer op zijn minst eens zal willen beproeven en dan kunt u hiermede nu (het kan ook bij het opvoeren voor de winter) mee beginnen. Als uw volken goed uit de winter gekomen zijn moeten ze omstreeks deze tijd toch minstens 5 ramen broed hebben. Met twee ramen uit een reservevolk komt u op 7, de kantramen tellen als broedruimte nauwelijks mee, zodat de moer voor uitbreiding van het broednest slechts een raam overblijft. Zonder extra-ruimte zou dit volk in minder dan geen tijd zwermplannen hebben, zodat u er rustig een honingkamer met uitgebouwde raat op kunt zetten. Denkt u er wel even aan, dat het raten zonder darrewerk moeten zijn. Als u de volken niet werkelijk goed sterk kunt maken, is het beter tot de inwintering te wachten. Het ging er nu alleen maar om de noodzaak van reservevolken duidelijk te maken. Ook hieruit blijkt dat u eigenlijk al in de zomer moet proberen te bekijken wat u het volgende voorjaar nodig zult hebben.

Hierbij speelt ook een belangrijke rol de hoofddracht d.w.z. wanneer voor u de hoofddracht valt. Als de voorjaarsdracht voor u onbelangrijk is, maar u ieder jaar vrijwel zeker op een goede zomerdracht kan rekenen, moet u het wel iets anders bekijken, ook ten opzichte van die afleggers. Als die zomer-

dracht constant is, d.w.z. dat het een uitzondering is dat deze dracht het er geheel bij laat zitten, kunnen die overwinterde afleggers beter op de vroege dracht worden opgefokt tot hoofdvolken en op de zomerdracht als honingvolk worden gebruikt. De situatie wordt dan dus zo, dat de overwinterde hoofdvolken, zonder steun van reservevolken, iets van de voorjaarsdracht moeten maken, de afleggers worden daarop opgefokt tot honingvolken en van die oude volken moeten dan afleggers worden gemaakt, ook al om te voorkomen dat de moeren te oud worden. Na de zomerdracht moet dan door samenvoegen het aantal volken worden terug gebracht, anders zou u ieder jaar uw stal met de gemaakte afleggers uitbreiden. Als er nog een kansje op een late dracht is, kan dit prachtig worden gecombineerd. Ik wil u hierop wijzen omdat in mijn streek de zomerdracht te wisselvallig is om deze methode toe te passen, zodat ik geneigd ben te veel aandacht te besteden aan het binnenhalen van een oogst van de voorjaarsdracht. Niettemin zijn er nog tal van streken in ons land, waar de zomerdracht vrij stabiel is en voldoende opbrengst geeft om daar deze werkwijze op af te stemmen. In dat geval zou ik proberen van twee walletjes te eten door te trachten met de uitgewinterde hoofdvolken iets van de vroege dracht mee te pikken en gelijk de afleggers van het vorige jaar op te fokken tot produktievolken voor de hoofddracht. Dit is nl. altijd makkelijker en geeft betere resultaten dan een volk op twee achter elkaar vallende drachten te zetten. Op een gegeven moment gaat er dan toch wel veel van de haalijver verloren. Het volk is gewoon over zijn top heen. Met volken die nog bouwen en groeien, zoals die afleggers, die tot grote volken worden opgefokt heb je daar geen last van. Ik kan het verschijnsel niet verklaren, maar het is al zo vaak door talloze imkers geconstateerd, dat er niet aan valt te twijfelen. Misschien is dit ook een kwestie van biologisch evenwicht. Ik maakte u er al eerder op attent, dat we naar mijn mening niet te veel in de natuurlijke ontwikkeling moeten ingrijpen en dat we dat naar mijn gevoel over het algemeen al te veel doen. Een feit is dat ook in onze samenleving groeiende gemeenschappen gezond zijn of misschien groeien ze omdat ze gezond zijn, ik weet het niet. Maar we weten allemaal dat die nog groeiende bijenvolken, waarop nog geen zwermverhinderingsmethoden zijn toegepast en die ook nog niet op zwermhoogte zijn, de beste haalvolken zijn en we moeten proberen op iedere dracht zoveel mogelijk volken in die conditie te hebben. Daarom deden die vroege nazwermen het vroeger op de hei ook zo goed. Ze hadden een jonge moer en moesten nog uitgroeien tot een volk dat de winter door kon komen. Niet dat ze zich dat bewust waren, maar het was de normale natuurlijke cyclus van het bijenvolk.

Het gebruiken van afleggers als de veiligste weg om volken van een nieuwe moer te voorzien bespreken we al eerder. Hier mag er nog even op worden gewezen, dat niet alleen geldt voor het invoeren van moeren van elders, maar ook kan worden toegepast op volken, die bij de voorjaarsinspectie wel is waar niet moerloos blijken te zijn, maar waarbij uit de onregelmatige broedstand blijkt, dat het volk geen koningin van prima kwaliteit meer heeft. Het broed moet aaneengesloten zijn en verzegeld broed moet als een plank zijn, al zal het in het voorjaar nog niet het gehele of vrijwel het gehele raam behoeven te beslaan. Hoedt u echter voor de veel gemaakte fout om 3 dagen na het invoeren van de moer of nog eerder, eens te willen kijken hoe of het gaat. Meestal ging het dan voor de inspectie best, maar daarna niet meer.

Reglement

NATIONALE HONINGTENTOONSTELLING

INZENDING EN TERUGZENDING

Inzendingen moeten op 23 augustus in het bezit zijn van de tentoonstellingscommissie. Het adres is: Honing- en Wastentoonstelling, Wapen van Heemskerk, Breedstraat 33, Alkmaar.

De toezending moet franco geschieden. Wie na afloop van de tentoonstelling zijn inzending wil terug ontvangen, dient een vrachtbrief en een etiket met adres voor ongefrankeerde terugzending per spoor bij de in-

zending te voegen. De honingzendingen, die niet worden teruggevraagd, worden door de tentoonstellingscommissie verdeeld over de plaatselijke ziekenhuizen en sanatoria.

TENTOONSTELLINGSETIKETJE EN DEELNEMERSNUMMER

Elke inzender dient tijdig bij het secretariaat der Vereniging, Bijenhuis, Wageningen, zijn inzendersnummer aan te vragen. Hij dient verder op te geven in welke klassen hij wenst deel te nemen. **Deelnemers dienen tevens op te geven, hoeveel bokalen enz. zij in elk der klassen denken in te zenden.**

Zij ontvangen dan gratis en franco de nodige tentoonstellingsetiketjes. Dit zijn bedrukte smalle strookjes

De ervaren imker ziet meestal wel aan het gedrag van de bijen aan het vliegtag hoe de stand is en de niet ervaren imker moet zeker een dag of veertien wachten voordat hij in het volk mag kijken.

MAANDOVERZICHT VAN WILLEM

In hoeverre Willem in het maandoverzicht verenigingszaken mag bespreken is een open vraag. In ieder geval heeft wat ik zou willen zeggen betrekking op hetgeen in de afgelopen maand gebeurde en als de commissie van redactie „er teugen” is, gaat het er wel uit. Wat ik bedoel is het gebeurde op de alg. vergadering. Daar meende een der afgevaardigden ernstige kritiek te moeten uitoefenen op het werk van het H.B., wat zijn goed recht is. De wijze waarop kan ik niet bewonderen, wat mijn goed recht is. Een van de vele tekortkomingen, welke het H.B. werden aangewezen, betrof het Groentje „Een lief blad, maar geen strijdorgaan en zonder gelegenheid tot het brengen van tegenargumenten”. En over dit punt in het bijzonder wil ik in deze rubriek toch wel graag iets zeggen. Hier geldt niet zozeer „Willem word wakker” als wel „Willem weet op uw hoede”. Bekijk de Groentjes van omstreeks 1920 nog eens of lees de rubriek „Terugblik” in de jaargang 1958 nog eens door en u zal voldoende duidelijk zijn wat er gebeurt, als een verenigingsblad tot strijdorgaan wordt verheven. Neem het onwrikbaar besluit dat nimmer toe te laten, ons maandschrift zou daardoor voor de imker, d.w.z. voor de man met belangstelling voor bijen en niet voor scheldpartijen, worden verlaagd tot een waardeloos vod. Nu ik toch over dit onderwerp schrijf, zou ik u, zonder in diepgaande beschouwingen te willen vervallen, nog wel even willen wijzen op het heden-daagse verschijnsel van de „doordouwers” meer wetenschappelijk aangeduid als „pressure-groups” ook al door de wijze waarop door velen, o.a. door bovenbedoelde afgevaardigde, is gereageerd op het gebeurde in de polder.

Onder „pressure-groups” verstaat men groepen van personen, die een gemeenschappelijk belang hebben — imkers b.v. — en die ter bevordering en de verwezenlijking van hun doelstellingen door dik en dun gaan, alles geoorloofd vinden, alleen hun eigen (gemeenschappelijk) belang op het oog hebben met voorbijgaan aan — en niet begrijpen van hun plaats in het gehele maatschappelijk bestel en die, als zij daartoe in staat zijn — vandaar de naam — bereid zijn elke druk uit te oefenen om hun doel te bereiken. M.a.w. zij overschatten op gruwelijke wijze hun belang voor de samenleving en zijn bereid met alle middelen, gepast of minder gepast, het eigen belang te dienen. Zover zijn wij nog niet, maar laten wij, zelfs al zouden wij het kunnen, ook nooit zover gaan en een open oog houden voor onze plaats in de maatschappij, waarbij het helemaal niet noodzakelijk is de ogen te sluiten voor het belang dat de samenleving wederkerig bij onze activiteiten heeft. Er zijn nu eenmaal onaangename dingen, die men in de toekomst zoveel mogelijk zal trachten te vermijden, maar waar men zich voor moment bij moet neerleggen. Dit min of meer in aansluiting op het geen ik vorige maand stelde in verband met een objectieve beoordeling van de bespuittingsramp.

Terug naar de bijen. Die hebben inmiddels de vroege dracht achter de rug. Het fruit is weer goed geweest. De gemiddelde opbrengst zal tussen de 15 en 20 pond hebben gelegen, maar sterke volken in prima conditie hebben meer dan 20 pond binnen gebracht. De kwaliteit van de honing was, althans in de Over-Betuwe bijzonder goed. Ook nu is weer gebleken dat de imker met weinig tijd, die een minder bewerkelijke bedrijfsmethode zoekt, zonder verenigen van volken, met honing van het fruit terug kan komen, al moet hij natuurlijk met een geringere opbrengst genoegen nemen, dan degene die met verenigde of versterkte volken op reis gaat. Het is overigens voor mij nog de vraag of, als we alle factoren, dus ook de factor tijd, in rekening brengen, de man die verenigt en weer splitst, wel zo gunstig uit de bus komt in vergelijking met degene, die alleen werkt in de richting van het imkeren met van nature sterke volken.

We hebben inmiddels de afleggers die we nodig menen te hebben, opgezet en niet vergeten deze afleggers een voorraam met droge suiker te geven, zodat we zeker weten, dat er voldoende voer is en we niet bang hoeven te zijn voor roverij. Voor de rest van de volken hebben we zwermverhinderingsmaatregelen genomen. Er waren vroeg zwermneigingen dit jaar, vooral bij versterkte volken. In dit verband zou ik nog de aandacht op twee dingen willen vestigen, hoewel ik er mij pijnlijk van bewust ben, dat deze wenken in het meinumner hadden moeten staan. Bewaart u ze dus voor het volgende jaar, want uw rubriekschrijver heeft dan het schrijfhoutje aan zijn opvolger overgegeven. Als een goed volk beslist in mei wil zwermen, probeer dan niet op een dergelijk volk zwermverhinderende maatregelen toe te passen. Zet die voorzwerm op (met voorraam), snij uit het moedervolk alle doppen zodra de eerste jonge moeder tuut en als de zomerdracht niet tegenvalt, krijgt u van beide een behoorlijke opbrengst.

En het tweede punt is, dat we in deze tijd van het jaar eigenlijk altijd een nazwermje achter de hand moesten hebben. Er zijn namelijk vele methoden om moeren in te voeren en moerloosheid op te heffen, maar in de zomer is nog steeds de meest eenvoudige methode om een moerloos volk weer op gang te helpen er eenvoudig in de namiddag een nazwermje op te slaan. U kunt deze methode ook toepassen om een minder gewenste moeder te vervangen. Hebt u een nazwerm van een volk, waar u wel wat in ziet en hebt u tevens een volk, dat u om enigerlei reden niet aanstaat, dan wipt u daar tussen de middag de moeder uit. In de namiddag, als het volk zich zijn moerloosheid goed bewust is, slaat u het nazwermje erop en klaar is kees. Gaat gegarandeerd altijd goed.

En tenslotte, vergeet uw volken niet, nadat u er de zomerhoning van hebt geoogst en dat is dus praktisch altijd de laatste week van juli. Geef ze minstens direct na het afnemen van de honing het voorraam met droge suiker. Als u de volken in die periode verwaarloost verspeelt u de mogelijkheden op een late dracht, als u daar nog heen wilt en als u daar niet heen gaat moet u dubbel voorzichtig zijn, omdat gebrek aan verzorging in deze tijd betekent: een zwak volk in het voorjaar en geen honing van de vroege dracht.

Gaat u nog even naar de imkersdag in Alkmaar, voordat we elkaar in september weer bij deze rubriek ontmoeten?

(Wordt vervolgd)

papier, waarop het inzendersnummer en de klasse worden vermeld.

Andere aanduidingen dan het verstrekte etiketje mogen op de inzendingen niet voorkomen, ook geen gewoon honingetiket, sluitetiket of iets dergelijks. Alleen in de klassen 12, 13 en 14 (opmaak en verpakking) mag hiervan worden afgeweken, doch ook in die klassen mag de naam van de inzender niet op de inzendingen voorkomen. (Ook op de inzendingen in de klassen 12, 13 en 14 moet het tentoonstellingsetiketje voorkomen!) Op **honingbokalen** moet het etiketje zodanig worden aangebracht, dat de onderzijde van het etiketje 3 cm van de bodem van de flacon verwijderd is.

Op **raampjes** dient het etiketje met punaises in het midden van de bovenkant van de bovenlat te worden bevestigd.

Op **secties** dient het etiketje midden op de bovenzijde te worden bevestigd.

Aan de onderzijde van elke **wasbodem** moet het deelnemersnummer door de inzender duidelijk leesbaar worden gekrast.

In de andere klassen moet het etiketje in een enveloppe worden bijgevoegd.

BOKALEN

Honing in bokalen dient te worden ingezonden in de honingbokalen, die bij het Bijenhuis verkrijgbaar zijn. Inzendingen in andere dan de voorgeschreven bokalen worden niet tot de tentoonstelling toegelaten.

VERDERE BEPALINGEN

Er mag alleen Nederlandse honing en Nederlandse was worden ingezonden.

De jury heeft het recht inzendingen onbeoordeeld te laten of inzendingen te weigeren zonder opgaaf van redenen. De jury heeft het recht bepaalde prijzen niet toe te kennen.

De uitspraak van de jury is bindend.

De inzendingen blijven voor rekening en risico van de inzender.

Inleggeld is niet verschuldigd.

Elke inzender krijgt een rapport van de jury.

KLASSEN-INDELING

Klasse 1: 2 tot 5 bokalen vloeibare honing.

Klasse 2: 2 tot 5 bokalen gekristalliseerde honing.

Klasse 3: 2 tot 5 bokalen heidehoning. Deze honing moet voor het overgrote deel afkomstig zijn van de struikheide en de typische eigenschappen van deze honing vertonen. De duidelijkste eigenschap is de niet-vloeibaarheid, terwijl er nog geen sprake is van kristallisatie.

Klasse 4: Secties zomerraathoning.

Klasse 5: Secties heideraathoning. Deze honing moet voor het overgrote deel afkomstig zijn van de struikheide.

Klasse 6: Honingramen zomerraathoning.

Klasse 7: Honingramen heideraathoning. Deze honing moet voor het overgrote deel afkomstig zijn van de struikheide.

Raathoning mag een strookje kunstraat bevatten, dat niet meer dan 1 cm onder de bovenlat uitsteekt.

Klasse 8: Zuivere bijenwas in koeken van ongeveer 1 kg.

Klasse 9: Zuivere bijenwas in koeken van meer dan 5 kg.

Klasse 10: Honingkoeken van minstens 1 pond, met 't volledige recept waarnaar de koek vervaardigd is.

Klasse 11: Bakwerk, waarin honing verwerkt is, anders dan honingkoek, met het volledige recept waarnaar het bakwerk vervaardigd is.

De klassen 10 en 11 zijn uitsluitend bestemd voor „thuisgebakken” koek en ander honinggebak, in deze klassen mag niet worden ingezonden door vak-bakkers.

Klasse 12: Verpakking en opmaak van honing in bokalen.

Klasse 13: Verpakking en opmaak van secties.

Klasse 14: Verpakking en opmaak van losse raathoning.

In de klassen 12, 13 en 14 wordt in het bijzonder de aantrekkelijkheid van de verpakking beoordeeld. De inzendingen moeten voorzien zijn van het tentoonstellingsetiketje, ze mogen voorzien zijn van een ander etiket, maar zonder naam van de inzender.

Klasse 15: Slingerramen. Broed- of honingramen, voorzien van draad en kunstraat, geheel gevuld en vlak verzegeld.

Klasse 16: Assortimentsklasse:

a. 6 bokalen vloeibare honing in lichte kleur.

b. 6 bokalen vloeibare honing in donkere kleur.

c. 6 bokalen gekristalliseerde honing.

d. 6 bokalen heidehoning.

In deze klasse kunnen worden ingezonden:

24 bokalen (6 van elk der groepen a., b., c. en d.) of

18 bokalen (6 in groep a., 6 in groep b., 6 in groep

c. of d.).

Klasse 17: Wasfiguren en reliëfwerk in was.

Prijzen:

Inzendingen, waaraan onderstaand puntenaantal wordt toegekend, komen in aanmerking voor de daarachter genoemde prijzen:

100 punten: eerste prijs A;

99 punten: eerste prijs B;

98 punten: eerste prijs C;

97 punten: tweede prijs;

96 punten: derde prijs.

Elke prijswinnaar krijgt een oorkonde, waarop prijs en klasse zijn vermeld.

Ridder van Rappard-wisselprijs. De inzender die in minstens 5 klassen heeft meegedongen, waarvan minstens in 4 honingklassen (1 t/m 7 en 15) en die voor zijn inzendingen in totaal het hoogste gemiddelde puntenaantal behaalt, wordt voor een jaar houder van deze prijs. Zijn naam wordt in de prijs gegraveerd.

Wisselprijs Ministerie van Landbouw. Houder van deze prijs voor een jaar wordt de inzender, die in de klassen vloeibare en gekristalliseerde honing (klassen 1 en 2) het hoogste gemiddelde aantal punten behaalt.

Wisselprijs voor bakwerk. De jury bepaalt welke inzender in de klassen 10 en 11 voor een jaar houder wordt van deze prijs. In beide klassen moet worden ingezonden.

Bronzen plaquette der vereniging. Deze wordt eigendom van de inzender die in klasse 16 het hoogste gemiddelde aantal punten behaalt.

Medaille der vereniging. Deze wordt eigendom van de inzender, die volgt op de winnaar van de bronzen plaquette.

Waardebon van f 10,—. Deze wordt toegekend aan de inzender die in de klassen 8 en 9 het hoogste gemiddelde aantal punten behaalt. (In beide klassen moet worden ingezonden.)

Waardebon van f 10,—. Voor de inzender die in de klassen 12, 13 en 14 het hoogste gemiddelde aantal punten behaalt. (In alle drie de klassen moet worden ingezonden.)

Dr. R. H. Barnes-wisselprijs voor wasfiguren. Wordt toegekend aan de inzender die in de klasse 17 het hoogste gemiddelde aantal punten behaalt.

**IMKERSDAG ALKMAAR
ZATERDAG 27 AUGUSTUS**

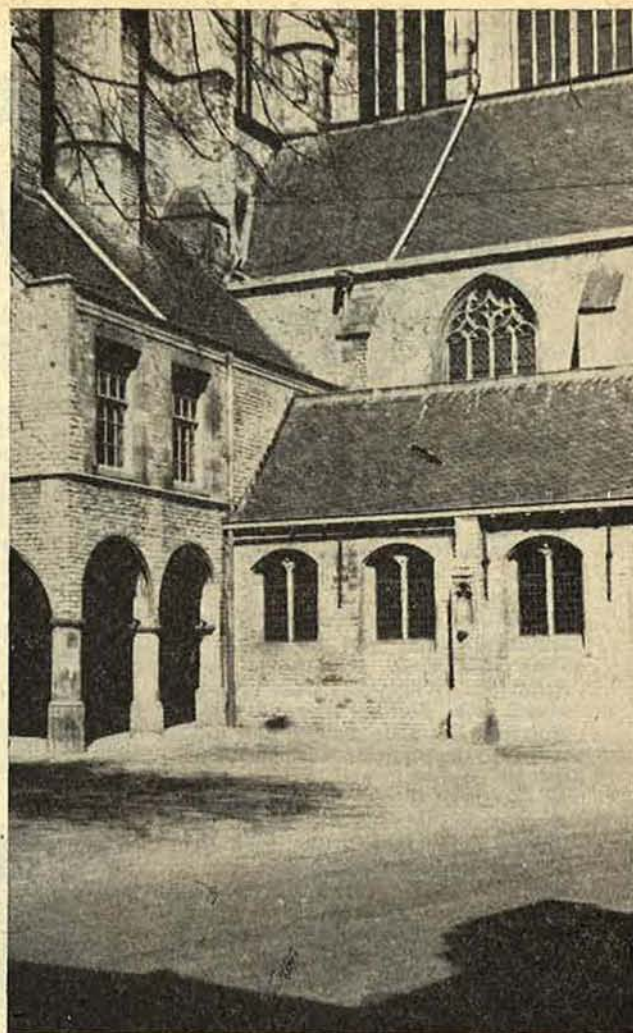
Imkersdag te Alkmaar

We kunnen u thans het definitieve programma vermelden van de Imkersdag te Alkmaar en verder alle gegevens, die nodig zijn voor de deelnemers aan de imkersdag en eventueel ook voor de deelnemers aan de honing- en wastentoonstelling.

PROGRAMMA:

1. Aanvang van de bijeenkomst in „Het Wapen van Heemskerk”, Breedstraat, Alkmaar, om **10 uur v.m.** Autobussen en auto's parkeren op het Canadaplein te Alkmaar.
2. Begroeting van de deelnemers door de voorzitter van de afdeling Heiloo en omstreken, tevens hoofdbestuurslid voor Noordholland, de heer A. H. van den Berg.
3. Openingsrede van de algemene voorzitter, de heer Mr. ridder van Rappard.
4. Inleiding door de heer Duinker, hoofd van de Afdeling Terreinen van het P.W.N. (Prov. Waterleidingbedrijf) over de 's middags te houden excursie in het duingebied van Noord-Kennemerland.
5. Koffie.
6. **± 11.30 uur:** Bezichtiging van de honing- en wastentoonstelling eveneens in het „Wapen van Heemskerk” (bovenzaal), waarna een klein wandelingetje door de stad.
7. **12.30 uur:** Lunch in „Het Gulden Vlies”, Koorstraat, Alkmaar.
8. **13.30 uur:** Vertrek van het Gulden Vlies naar het Canadaplein, waarvan de autobussen vertrekken om **13.45 uur**. Er kan alleen worden deelgenomen door eigen autobussen of autobussen gecharterd door de Afdeling Heiloo. **Met eigen auto's kan men niet aan de excursie deelnemen.**
9. Aankomst in Bergen N.H., café-restaurant-speeltuin Duinvermaak in Bergen **± 16 uur** (4 uur n.m.).
10. Thee of koffie en wat ieder verder voor eigen rekening wenst te gebruiken.
11. Optreden van een folkloristische dansgroep.
12. Gezellig samenzijn tot de sluiting door de algemene voorzitter **± 5 uur n.m.** (17 uur).
13. Deelnemers uit de bussen van de Afdeling Heiloo worden teruggebracht naar Alkmaar (Station of Canadaplein).

De prijs van een deelnemerskaart bedraagt voor deelnemers die in een eigen autobus komen f 6,75 en voor deelnemers, die gebruik moeten

Detail St. Laurenskerk
Alkmaar

maken van een door de afdeling Heiloo gehuurde autobus f 7,50.

U gelieve uw geldzendingen te storten of over te schrijven op postgirorekening 108.906 ten name van de heer C. van der Hoek, Oude Bergerweg te Bergen N.H., dan worden de deelnemerskaarten met 3 bonnen voor koffie, thee en lunch per omgaande toegezonden. **De inschrijving staat open tot 10 augustus.** Wie na die datum geld gireert, loopt zeer veel kans op een weigering met het oog op de bestelling van de lunch, de busruimte, de beperkte zaalruimten en andere voorbereidingen. Wacht dus niet tot de laatste dag.

De deelnemers aan de honing- en wastentoonstelling kunnen hun produkten aldus adresseren:

Aan de Honing- en Wastentoonstelling in „Het Wapen van Heemskerk”, Breedstraat 33 te Alkmaar.

Achter op de deelnemerskaarten is een tekening van de in Alkmaar te volgen route gedrukt.

uit de Jaagkieps

Het uitkomen van het bijeneitje

Hierbij nog een foto van de vaardige Duitse fotograaf Harald Doering; wij zien hierop het eitje, de bijna volgroeide larve (de kop begint reeds te kleuren) en een stuifmeelcel.

Wij willen eerst verder gaan met de onderzoeken van Dr. E. J. Du Praw, waarover wij in de vorige Jaagkieps schreven. Deze geleerde neemt ook stelling tegen de bewering, dat het eitje slechts kan uitkomen als de bijen er wat voedsel bij gelegd hebben.

In een artikel van de Amerikaanse groot-imker Maurice V. Smith in de *Revue Française d'Apiculture* 1960/4 lezen wij het volgende:

Reeds in 1814 heeft Huber met zijn loop het scheuren van het ei-vlies en het uitkomen van het ei waargenomen, maar hij heeft niet ontdekt welk groot belang het voedsel bij het proces van het uitkomen heeft. (Huber was blind, zijn bediende nam voor hem waar. Red.)

Robins (1887) heeft duidelijk de noodzaak van voedsel aangetoond door het plaatsen van eitjes uit een volk in een incubator, de eitjes kwamen slechts uit als een druppel bijennelk er rondom was geplaatst; dat vond na 80 minuten plaats.

In aansluiting hierop de mening van Du Praw:

„Dan is er nog een ander algemeen geloof bij de bijenhouders, ditmaal beslist zonder grond, namelijk dat een eitje niet kan of wil uitkomen voordat de bijen er voedsel bij gelegd hebben of op andere wijze geholpen hebben. Schrijver heeft honderden eitjes in de broedstoof gedurende drie dagen waargenomen; hij heeft gezien dat deze uitliepen, geheel normaal zonder enig contact met volwassen bijen, voedsel of hulp van buitenaf.

Het uitkomen van het ei is zeer belangwekkend en nog niet vaak beschreven en dan meestal nog niet juist. In de eerste drie dagen na het leggen treden slechts zeer geringe uiterlijke wijzigingen op in het ei. Op het einde van de derde dag is het eitje nog een wit saucijs-vormig voorwerp, zich balancerend op het staart-einde, maar bij nauwkeurige beschouwing kan men de vormen van de larve onderscheiden.

Bij het kop-einde ontstaat de eerste, lichte beweging, daarna verschijnt halverwege het lichaam een dropeltje vocht, dit vocht verspreidt

zich in enkele minuten over de oppervlakte van het eitje waarna het segmentarisch profiel van de larve verschijnt.

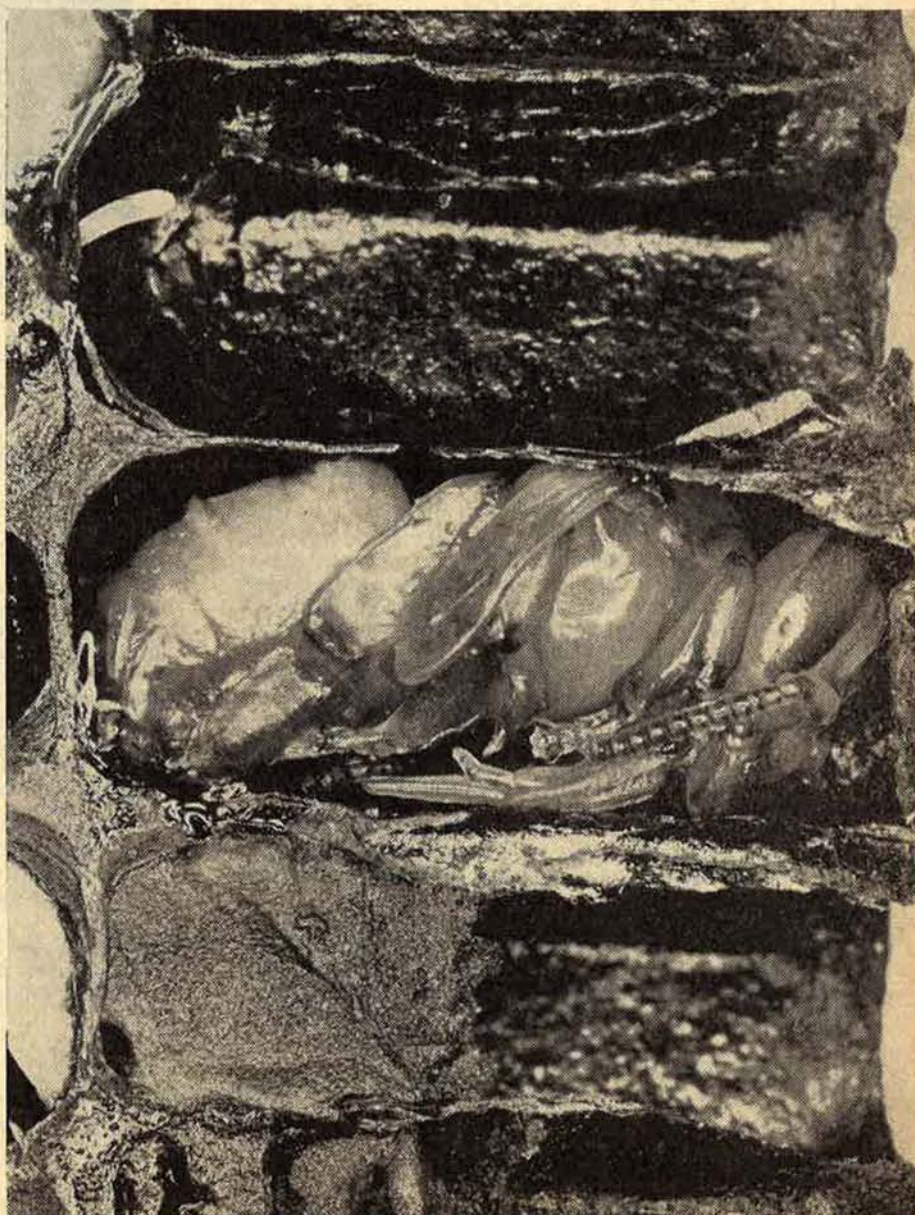
Het beeld dat zich nu aan ons vertoont is lachwekkend: een honingbijlarve, rechtop staand op zijn staarteinde en diepe buigingen naar de grote wereld makend. Deze buigingen worden dieper totdat de kop de oppervlakte van de cel raakt, waarbij het lichaam een boog vormt, deze houding gaat langzamerhand over in de bekende C-vorm. Het huidje van het ei verdwijnt geleidelijk, zodat alle delen van het larfje zichtbaar worden. Daarna begint de larve met een ritmische golvende beweging aan de lucht-circulatie door de luchtbuisjes.

De gehele ontwikkeling vindt plaats

zonder dat er volwassen bijen aan te pas komen. Geen spoor van het ei-vlies blijft over, het is alsof het langzaam oplost.

Het is zeker dat het eitje niet uitkomt als het eivlies voor een groot gedeelte in aanraking komt met een vloeistof, b.v. water of voedselbrij. Het schijnt dat dan het vlies niet kan oplossen.

Du Praw weet dat zijn bevindingen in strijd zijn met andere onderzoeken, maar hij heeft e.e.a. meermaals geconstateerd. Ten slotte doet hij mededeling van een verbazingwekkend experiment: Het is voor de eerste maal gelukt de inwendige structuur van een bijeneitje te wijzigen, zonder dat dit wezenlijk werd beschadigd. Hierdoor is het mogelijk in het eitje een stof te brengen zon-

der dat de ontwikkeling en het uitkomen van de larve wordt beïnvloed.

Een geleerde, Schnetter ontdekte in 1934 dat men 20% van het eitje kan wegnemen zonder dat dit de ontwikkeling beïnvloedt, alleen ontstaat er een kleinere larve. Het is de schrijver gelukt met een fijn glazen buisje stoffen in een eitje te brengen, waarna dit weer hersteld werd door afbinden. Uit het eitje ontstond een normale larve.

Door deze werkwijze, die nog in studie is, zou het mogelijk zijn cellen uit een eitje van een bepaald ras op een ander over te brengen. Men zou dan kunstmatige combinaties kunnen maken, die op andere wijze niet tot stand kunnen worden gebracht. De resultaten zouden voor de geneeskunde en theoretische biologie van belang kunnen zijn.

Gleanings 1960/4

Hoe een groot-imker in Texas begon

Het echtpaar Petty in Texas heeft zo'n 2400 bijenvolken. Het begin: één bijenkast die van een vrachtauto op de hoofdweg viel en niet door de eigenaar werd teruggehaald. Petty was werkzaam bij een telefoon-maatschappij maar toen het echtpaar 285 volken had, gaf hij zijn baan eraan en werd beroepsimker. De voornaamste dracht is op katoen, waartoe reizen van 200 mijl (ruim 320 km.) moeten worden gemaakt met 1500 volken. De honing van de katoenstruik is waterhelder met een zachte aroma en moet met andere soorten worden gemengd.

Petty verkoopt zijn honing in glazen potten van ½-1-2 en 5 pound, die van 1 en 2 pound worden het meest gevraagd; hij levert veel honing aan restaurants en „chicken shacks”, speciale restaurants, waar de honing in kannen beschikbaar is voor een diner van gebraden kuikens en ook op hete opgerolde pannenkoeken wordt gebruikt.

FLETCHER THE 4-H'R
© JOE E. BURESCH

In Gleanings vinden wij regelmatig tekeningen van Fletcher the 4-H'r. Fletcher is lid van een 4-H club, een over geheel Amerika te vinden organisatie. De 4 H's zijn afkomstig van de woorden head-heart-hands

en health (hoofd-hart-handen en gezondheid). De leden van de clubs, jongeren van 10 tot 20 jaar, krijgen bepaalde huishoudelijke en agrarische taken opgedragen, waarvan de resultaten op tentoonstellingen enz. worden bekend gemaakt en beloond. Nu is Fletcher's taak bijen, maar hij is vooral propagandist voor zijn honing en op bijgaande tekening zien wij hem voor het open raam van een restaurant de beide gasten toeroepen: „Het is schande om ordinaire stroop over zulke smakelijke pannenkoeken als deze te doen. Ik heb hier heerlijke honing van uitstekende kwaliteit”. (Gleanings 1960/4).

Onrust bij de Franse bijenhouders

De Franse imkers hebben een slechte Kerstmis 1959 gehad. Hun Journal Officiel (onze Staatscourant) van 24 december 1959 deelde mede dat ingevolge de Euromarkt de invoer van honing zonder enige beperking kan plaatsvinden.

De Franse bijenteelt was voordien beschermd door een regeling, die bepaalde dat honing slechts in die hoeveelheid mocht worden ingevoerd als nodig was om de tekorten aan honing in het land te dekken. Nu is dat anders geworden en is er onrust. Een gevolg was, dat de verschillende in het land bestaande verenigingen een permanente commissie hebben gevormd. Deze zal de Franse bijenteelt op het Comité van de 6 landen, lid van de Euromarkt, dat op 10 december 1959 te Rome werd opgericht, vertegenwoordigen.

Ook onrust in België

24 december 1959 schijnt een fatale datum voor de bijenteelt te zijn. Op die dag verscheen in België een Koninklijk Besluit, waarbij in plaats van het verbod van „een Grootbedrijf der Imkerij” het houden van bijen van meer dan drie bijenkorven was verboden in de bebouwde kom der gemeenten. Dit Koninklijk Besluit was aanleiding voor Senator Leysen, voorzitter van de Belgische Syndicale Kamer voor Bijenteelt om in de Senaat de Minister van Volksgezondheid en van het Gezin te interpellieren. Met zijn, ook in ons land, bekende welsprekendheid, vroeg hij de Minister de Belgische imkers gerust te stellen, dan zou ook Koning Boudewijn niet van zijn 20 volken er 17 moeten weg doen.

Hij had succes: in de eerste plaats behoeft dan geen ontheffing te worden gevraagd wanneer de bijen in een landelijke streek worden geplaatst, dan zal men in een landelijke gemeente met minder dan 5.000 inwoners 10 volken mogen houden, voor het plaatsen in het centrum van gemeenten met meer dan 5000 inwoners zal wel om „toelating” moeten worden gevraagd. Senator Leysen was met dit resultaat tevreden gesteld (Maandblad Vl. Bieentelers 1960 3/4).

Bijenvergiftiging in Zwitserland

Op de bijenafdeling te Liebefeld, het Zwitserse centrum voor onderzoek,

werden in 1959 meer monsters bijen, waarvan gedacht werd dat de doods-oorzaak aan vergiftiging moest worden toegeschreven, ontvangen dan in 1958. En wel 148 stuks tegen 77 in 1958, bovendien nog 26 monsters uit binnen- en buitenland uit gebieden die fluor-schaden hadden. Niet alleen was het aantal monsters groter, maar ook het aantal positief bewezen gevallen van vergiftiging.

Ook waren er gevallen, waarin de imkers zelf de schade hadden veroorzaakt door rookmiddelen voor ontsmetten van raten te gebruiken die vergiftig waren voor de bijen. Hiertegen was reeds meermalen gewaarschuwd. Schw. Bzt 1960/4.

Bijen en aluminiumfabrieken

Een abnormale sterfte van volwassen bijen, vooral haalbijen, is vastgesteld bij bijenvolken die in de omgeving van aluminiumfabrieken stonden. De sterfte vond hoofdzakelijk in het voorjaar plaats. Bijenhouders zoeken de oorzaak in zwaavedamp afkomstig van deze fabrieken. Op een Internationale Conferentie te Bern in 1959 gehouden, werd deze zaak onderzocht. Revue Française d'Apiculture 1960/5.

Uit het oude aantekenboekje 1888-1899 (vervolg)

Wij zijn in 1891 beland. De aantekeningen worden soberder:

Den 26 Mei de beien naar Zomerdijk gebracht — geen enkel stam zaad — op 't Hoogeland is nog wat — dezelfde begint te bloeien.

Beginnen de beien thans te winnen, het is den 16 Juni. Ze hebben thans best gewonnen. Al twee maal heen geweest te voeren den 13 en 10 Juni. Het jaar 1891 was een slecht beienjaar. Ik heb dan ook maar zuinig de onkosten maakt — ik kan dan ook geen juiste opgaaf doen — voor 17 gln honig en 13.60 was Totaal 30.60. Ik had in voorjaar 48 korven aan gewin — en in den herfst 1891 op veld 97 korven. En van die 97 heb ik 47 korv opgezet, waarvan 44 korven aan het gewin.

Jan Doornbos geeft tussen zijn aantekeningen ook het volgende recept: Voor droes wordt aanbevolen:

2 eierdooiers, 40 gram honig, 1 gram poeder van alantswortel, 1 gram idem van Engelwortel, 1 gram idem van Gentiaanwortel, 1 gram jeneverbessen, roeren in 1 liter zwaar bier en dezen drank 3 x daags ingeven.

En wijsgerig schrijft hij: Do(m)men zeggen hunne gebreken; verstandigen verbeteren ze.

Volgende keer meer.

Honingoogst 1959 in de V.S.

Volgens officiële berichten bedroeg de honingoogst in 1959 247.523.000 pound = 111.390.000 kg, bijeengebracht door 5.438.000 volken, dat is gemiddeld ruim 20 kg. Midden december was nog 26.500.000 kg onverkocht. De wasoogst bedroeg bijna 2 miljoen kg. Gleanings 1960/3.

Jékavé

CONTROLE DER TE VERZENDEN JONGE KONINGINNEN

Ik moet nog even terugkomen op de controle der te verzenden jonge moeren. Het is vanzelfsprekend, dat bij gebruik van jonge koninginnen in arrestkooitjes, of wanneer men jonge, pas uitgelopen koninginnen in de bevruchtungskastjes doet, hetzij door ze in te laten lopen in een met werkbijen uit het kweekvolk gevuld bevruchtungskastje, hetzij door de bijen in het kastje licht te bedwelmen met salpeter of door de koningin in een met een honingsuikerdeegprop gesloten moerhuisje in het kastje te hangen, in het algemeen dus bij aanwending van levende jonge moeren, men de jonge koninginnen kan controleren op gebreken. Het komt nog al eens voor, dat een jonge moer geen volledige goede vleugels heeft. Zo'n jonge moer is voor de teelt waardeloos, omdat ze niet kan uitvliegen voor de bruidsvlucht. Met kunstmatige inseminatie zou ze desnoods nog kunnen worden bevrucht, maar een koningin met niet volledig ontwikkelde vleugels kan nog wel meer gebreken hebben. Het is daarom misschien het verstandigst haar maar te doden. Geeft men een rijpe moer in een moeropbeschermer, dan kan er geen controle plaatsvinden, noch op het uitlopen van de moer, noch op haar lichamelijke gesteldheid, tenzij men de kastjes naar een op ± 4 km van de bijenstand gelegen plaats brengt en daar controleert als de koningin is geboren, of ze geschikt is om aan de verdere teelt deel te nemen.

VERZENDING DER KASTJES NAAR SCHIERMONNIKOOG

Het is onomstotelijk het beste de krainerkoninginnen naar Schiermonnikoog te zenden. De stand daar is reeds tamelijk ingeteeld en wordt ieder jaar streng gecontroleerd, zo-

Koninginneteelt

A. H. VAN DEN BERG
EGMOND-BINNEN

dat de vererving van goede eigenschappen vrijwel verzekerd is. Worden uw bijen op den duur te rustig, hetgeen mogelijk is en waaronder de activiteit kan lijden, ruil dan eens een paar koninginnen met een u bekende goede Carnicateler. De bijen moeten enige activiteit en de koninginnen hun zeer grote vruchtbaarheid behouden. Staar u dus niet dood op alleen de steeklust. Zachtvaardigheid is een algemene eigenschap van dit ras, maar we moeten ook honing hebben. Als dus een Carnica een enkele keer ook eens steekt, b.v. in de zwermperiode, als het volk op doppen staat of bij doppensnijden enz., dan is dat geen bewijs van steeklust. Carnicakoninginnen kunnen ook wel eens enigermate stekkerige nakomelingen geven. Hun dochters, bevrucht op Schiermonnikoog zullen dat weer verliezen.

Een eigen bevruchtungsstation, voor welk ras dan ook, moet $\pm 10-14$ km in het rond darrenvrij zijn. De verzending van de kastjes naar Schiermonnikoog kan geschieden in een krat per spoor als snelgoed. Voor veraf wonenden is verzending over Oostmahorn aan te bevelen. Wie zijn kastjes zelf naar Oostmahorn brengt b.v. per auto, kan ze ook zelf aan de boot afleveren. Een dienstregeling van Wagenborg's passagiersdiensten te Delfzijl of Groningen bewijst daarbij goede diensten. Per spoorverzending kan nog wel eens enige vertraging opleveren. Zend daarom steeds naar de firma Haaksma-Fokkema te Dokkum (telefoon 05193-219 en 257), die een dagelijkse bodedienst op Oostmahorn onderhoudt, althans in de zomermaanden. Voor de terugzending zorgen zij ook per A.T.O. Een krat is bij eigen aflevering niet nodig. Op dinsdag en vrijdag vaart er ook een beurtschipper uit Groningen naar het eiland. Dat is voor verafwonenden echter moeilijk uit te zoeken.

HOELANG MOETEN DE KASTJES OP HET EILAND STAAN?

Als u koninginnen verzendt, die al een paar dagen of nog ouder zijn en u treft direct prima vliegweer voor de bruidsvlucht, dat is weer van $\pm 20^\circ$ Celsius, dan zouden de kastjes met een week al wel weer

terug kunnen. Is het weer echter niet best dan moeten ze minstens 14 dagen blijven staan. U kunt ook aan de heer H. Kruijer, Middenstreek 60, Schiermonnikoog berichten, dat u de kastjes wat later terug wilt hebben. Dat kan afhankelijk zijn van het weer. Ik raad echter aan voorzichtig te zijn met het langer laten staan dan 14 dagen, als u niet ten volle overtuigd ervan bent, dat de bijen voldoende voer hebben.

TERUGKOMST DER KASTJES

Als de kastjes van het eiland terugkomen, zijn de bijen natuurlijk wat verreis. Zet ze daarom niet direct buiten om ze te laten vliegen, want dat kan wel eens onaangename gevolgen hebben, b.v. ze trekken eruit en gaan aan een boom hangen, vooral doen ze dat als de voorraad voedsel wat te gering was, als er koninginnen onbevrucht terugkomen en als de kastjes te warm zijn geworden. Zet dus de kastjes maar een dag op een koele, donkere plaats (vooral donker) en laat de bijen tot rust komen, dan in de tuin plaatsen met een stukje moerrooster voor het vliegpat. De bijen trekken niet weg, als de koningin niet mee gaat, eigenlijk niet mee kan. Dat stukje koninginnerooster doet ook nog beste diensten, als door toevallige omstandigheden de volkjes wat lang moeten staan en het kastje eigenlijk te klein wordt. De bijen willen er dan wel graag van doorgaan, maar het roostertje weerhoudt ze van dergelijke ondeugende praktijken.

Als men lege kastjes terug krijgt — het gebeurt niet veel, maar ook uit kleine kastjes verdwijnt wel eens een bruidszwerm, dit jaar 1960 had ik er nog één en zag ze niet terug; als er dus kastjes leeg terugkomen, dan is er een bruidszwerm afgekomen, of het volkje is moerloos geworden en heeft zich met een in de buurt staand moergoedvolkje verenigd. Niet leggende koninginnen kan men het best verwijderen en een andere jonge koningin invoeren, anders de bijen uit kastje verenigen met een ander volk of volkje. Soms komen er kastjes terug met eierleggende werkbijen. Ze bevatten dus bultbroed, zoals meestal ook de niet-bevruchte koninginnen produceren. Ook dit kastje direct opruimen is het beste.

CONTROLE OP DE LEG

Het spreekt vanzelf, dat men de kastjes na terugkomst en na de donkere, koele opsluiting eerst een dag goed laat invliegen en dan pas gaat controleren op leg. Hebben de koninginnen reeds gesloten werksterbroed, dan zijn ze dus bevrucht. De andere mogelijkheden zijn hierboven reeds omschreven: 1. niet-leggende koningin; 2. leggende koningin met bultbroed; 3. eierleggende werkbijen. Een niet-leggende koningin, die nog geen 3 weken oud is, zou men nog enige dagen kunnen laten staan om te zien, of ze nog op de stand bevrucht kan worden. Ze kan b.v. door te jong zijn het goede bevruchtingsweer hebben gemist. Zo'n koningin wordt dan meestal nog wel bevrucht, maar meestal foutief, zodat ze gekruiste werkbijen, maar het volgend jaar nog wel goede darren levert.

CONTROLE VAN DE JONGE BIJEN

We zouden fout handelen, althans niet secuur genoeg, wanneer we aannamen, dat een koningin met gesloten werksterbroed voor 100% goed is. Dat kunnen we pas met zekerheid constateren, wanneer:

1. de jonge bijen goede raskenmerken bezitten, wanneer vooral de vleugelindex minstens gemiddeld 2,2 is. Daarvoor moeten veel werkbijen een vleugelindex vertonen (bedoeld is de cubitaal-index) van 2,5—3;
2. wanneer de darren in het volgende voorjaar eveneens een vleugelindex hebben van meer dan 2, liefst nog iets meer, want steeklustige bijen hebben altijd een kleinere index;
3. Wanneer de eigenschappen van werkbijen, darren, en de legcapaciteit van de koningin geheel naar genoegen zijn. Een krainerkoningin kan eind april bij goede behandeling (voer of dracht) voldoende ruimte (2 of 3 bakken) reeds 10—14 ramen broed hebben zonder enige versterking. Of men zeer goede koninginnen heeft, weet men dus pas in het volgend voorjaar april. Heeft men minder goede, dan moet men doorgaan: van de beste nieuwe koninginnen telen en weer laten bevruchten op Schiermonnikoog. Volhouden, want de aanhouder wint.

WAT DOEN WE MET DE JONGE, GOEDE MOEREN?

Het is mogelijk de jonge koninginnen, die vroeg bevrucht zijn b.v. ± 1 juni of begin juni, zelf een groot wintervolk te laten opbouwen door ze te voeren en telkens in een groter kastje over te brengen. Laat ze dan niet te lang in een bevruchtungskastje zitten, waarin de legcapaci-

teit van de koningin wordt geremd. Een goede, jonge krainerkoningin kan in 3 weken 8 broedkamerramen vol broed hebben als u ze goed verzorgt en ruimte geeft. Houdt er rekening mede, dat een koningin niet in een lege broedkamer beneden haar broednest gaat leggen, wel in een erboven geplaatste broedkamer. Daarover zijn veel verkeerde meningen in omloop. Wie een koningin naar beneden wil dwingen, moet een rooster leggen en de koningin beneden de rooster brengen met b.v. één raam broed, of de dracht moet zodanig zijn, dat ze door de honingopbrengst of eventueel door suikervoeren naar beneden wordt gedrongen.

Is de koningin later bevrucht, of wil men dit om een of andere reden zelf, dan kan men een koningin invoeren in een bestaand volk. De krantenmethode bewijst daarbij soms goede diensten, maar ik zou daarvoor het volk van de jonge moer eerst in een kleiner kastje overbrengen met haar eigen bijen, dan versterken met uitlopend broed en dan pas verenigen met een moerloos gemaakt volk, waarbij men het moerloos gemaakt volk verplaatst en de jonge moer op haar eigen plaats laat, maar boven de krant. Ze krijgt daardoor geen last van de oude vliegbijs van het moerloos gemaakte volk. In verband daarmee moet men zorgen tijdens het verenigen te voeren en nooit geen bijen van een ander volk op een jonger en kleiner volk laten afvliegen. Dat kost u zeker een koningin. Invoeren met een kooitje lukt in de zomer slecht en als het schijnbaar gelukt, heeft u soms later toch weer klachten.

Invoeren met een kooitje in een vreemd ras kan alleen in een volkje met jonge bijen zonder broed. Ook de salpetermethode kan in zo'n geval goede diensten bewijzen. Een klein volk licht bedwelmen, de koningin toevoegen in een kooitje met een prop honingsuikerdeeg, of het volkje zwaarder bedwelmen en de koningin tussen de weer oplevende bijen gooien.

De veiligste weg is altijd de beste en houd u dus, niettegenstaande er talrijke mogelijkheden van invoeren bestaan aan absoluut veilige.

Het invoeren in voorjaar en herfst is steeds minder riskant dan midden in de zomer. Ik heb met invoeren door middel van kooitjes in grote volken soms verscheidene koninginnen verloren, vooral in drachtloze perioden, terwijl verenigen van 2 ongeveer gelijkwaardige volkjes met een krant ertussen praktisch nooit nadelige gevolgen geeft, als men het moerloos gemaakte volk verplaatst, het raakt dan zijn oude vliegbijs kwijt en dat zijn juist de koninginnemoordenaars. Ook de bedwelmingsmethode kan in handen van geroutineerden goede resultaten opleveren.

(wordt vervolgd)

VRAGENRUBRIEK

Vragen voor deze rubriek zenden aan Bijenhuis te Wageningen. Alle vragen worden zo spoedig mogelijk per brief beantwoord en daarna in het Groentje gepubliceerd.

Vraag 16:

Toen ik enige tijd geleden een nazwerm had geschept, ontbrak het mij 's avonds aan tijd om deze te huisvesten. Ik was nl. van plan om deze bij de voorzwerm van die korf op te laten lopen. Daar ben ik de volgende morgen mee bezig geweest. Het was die nacht tamelijk koud geweest en ik had de schepkorf juist in de wind staan. Toen ik er 's morgens mee aan het werk was (het was nog tamelijk koud), waren de bijen nogal steeklustig. Ik heb de zwerm bij een bevolkte kast op laten lopen, maar toen ik er 's avonds weer bij terug kwam, lag er een zeer groot gedeelte van de bijen op de vliegplank en er voor. Deze waren dood. Ik ben er zeker van, dat ik alle bijen 's morgens binnen in de kast heb gehad, terwijl deze kast nog ruimschoots huisvesting voor de zwerm bood. Wat is de oorzaak van de mislukking? G. v. D. te G.

Zwerm verenigen met volk

1. De bijen van een zwerm met jonge moer zijn meestal minder zachtmoedig dan die van een zwerm met oude moer. De oorzaak schuilt waarschijnlijk hierin, dat een zwerm met jonge koningin minder voedsel uit het oude volk meeneemt dan de eerste zwerm met de oude moer. Dit verklaart de door u geconstateerde prikkelbaarheid.

2. U kunt een nazwerm (dus met onbevruchte koningin) niet zo maar op laten lopen bij een volk met leggende moer, zelfs niet als dit laatste uit zusjes en broertjes van de nazwerm bestaat. Zulk een samenvoeging leidt bijna altijd tot vijandelijkheden en de bijen van de nazwerm worden zonder veel omhaal afgemaakt en vervolgens naar buiten gesleept.

Wil men beslist zo'n nazwerm aan een volk met leggende moer toevoegen, dan dient men de nazwerm, na de moer te hebben verwijderd, in een van raten en voedsel voorzien honing- of broedkamer te doen. Hierin mag zich geen broed bevinden. Dan legt men op het te versterken volk een reisraam of een separator en daarop plaatst men de kamer met de bijen van de nazwerm. Van boven goed sluiten!

Na twee dagen kan men dan het reisraam of de separator wegnemen en er een krant voor in de plaats leggen, in welke krant met een breinaald of een priem een aantal kleine gaatjes zijn geprikt. De vereniging zal dan in vrede plaatshebben en wat er na twee dagen nog van de krant over is kan alsdan worden verwijderd. S.

Enquête bijenbestuiving

Aan de Hoogedelgestrenge Heer Directeur
van de Tuinbouw,
1ste v. d. Boschstraat 4, 's-Gravenhage.

Bij een bespreking tijdens de vergadering op 28-9-'59 van de Stichting Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij in Nederland bleek, dat Dr. De Bakker beter geïnformeerd wilde zijn over de mate, waarin de in Nederland voorkomende bijenvolken deelnemen aan de bestuiving van land- en tuinbouwgewassen, vooral van het fruit.

Het bestuur van de Bedrijfsraad besloot in genoemde vergadering een enquête hiernaar in te stellen. Het enquêteformulier, dat verzonden is aan alle leden van de bij de Bedrijfsraad aangesloten organisaties, gaat hierbij.

Waar gesproken wordt over „groepen” worden bedoeld de genummerde groepen van het enquêteformulier.

Van de enquêteformulieren werd $\pm 50\%$ terugontvangen. Het bestuur van de Bedrijfsraad is van mening, dat de uit de enquête verkregen gegevens als representatief voor de gehele Nederlandse bijenteelt mogen worden beschouwd.

De gegevens zijn:

1. Aantal imkers in Nederland: 11.000.
2. Aantal bijenvolken in Nederland: 75.000.
3. Gemiddeld aantal volken per imker in Nederland: 7.
4. Van het aantal imkers reisde in 1959 39,1% naar de land- en tuinbouwgewassen met 50,6% van het aantal bijenvolken.
5. In 1959 reisde 7,47% der reisvolken naar groep 1 van de vragenlijst; 34,63% naar groep 2; 4,07% naar groep 3; 4,65% naar groep 4; 1,32% naar groep 5; 37,24% naar groep 6; 6,84% naar groep 7; 0,85% naar groep 8 en 2,82% naar groep 9.
6. In 1959 nam bovendien een groot aantal bijenvolken aan de bestuiving deel op de thuisstanden, waarvan de percentages zijn: 26,18% voor groep 1; 32,30% voor groep 2; 2,34% voor groep 3; 19,05% voor groep 4; 6,44% voor groep 5; 5,41% voor groep 6; 3,21% voor groep 7; 1,77% voor groep 8 en 5,12% voor groep 9.
7. 40% van de imkers reisde een of meermalen naar de belangrijkste land- en tuinbouwgewassen.
8. De trek naar het fruit is bijna even groot als die naar het koolzaad. In jaren waarin er minder koolzaad is, zal de trek naar het fruit waarschijnlijk groter zijn.
9. Als bij de bijenvolken, die naar de bessen en pit- steenvruchten gereisd zijn, nog geteld worden de bijenvolken die naar het fruit onder glas gegaan zijn, is de trek naar het fruit zelfs groter dan die naar het koolzaad.
10. De cijfers hebben uitgewezen, dat iets meer dan de helft van alle bijenvolken, doordat ze naar de land- en tuinbouwgewassen worden vervoerd, daadwerkelijk aan de bestuiving deelnemen.
11. Ongeveer 45% van de imkers reisde op verzoek. Aangenomen mag worden, dat het reizen naar het koolzaad niet op verzoek geschiedde. Hieruit volgt, dat het reizen naar de andere gewassen in grote meerderheid wel op verzoek ondernomen werd.
12. Ruim 33% van de imkers kreeg een vergoeding voor het reizen. Een vergoeding voor het reizen naar het koolzaad zal wel niet gegeven zijn. De vergoeding wordt dus voor het reizen naar andere gewassen gegeven, die ongeveer 58% van de reisvolken trokken en wel in hoofdzaak voor het fruit. Ook voor vele bijenvolken die op de thuisstand aan de bestuiving van klein fruit en pit- en steenvruchten deelnamen, werd een vergoeding gegeven via de veilingen, bijv. R.B.T. Breda, Uden en Mierlo.

13. Bij de beoordeling van de cijfers omtrent de reizigers en de thuisblijvers moet worden bedacht, dat deze groepen elkaar belangrijk overlappen. Onder de fruitreizigers zullen er zijn, die thuis aan de bestuiving van zomergewassen hebben deelgenomen.

14. Aangenomen moet worden, dat de bijenvolken die bij kersen, appels enz. stonden, dezelfde waren als die bij bessen. In totaal nam dan 64,7% van het totaal aantal volken aan de bestuiving van bessen, pit- en steenvruchten deel.

15. Aan de bestuiving van het koolzaad heeft 26,8% van het totaal aantal bijenvolken in Nederland deelgenomen.

16. Uit de punten 14 en 15 blijkt, dat aan de bestuiving van de gelijktijdig bloeiende voorjaarscultuurgewassen is deelgenomen door rond $65\% + 27\% = 92\%$ der bijenvolken.

17. Aan de bestuiving van de zomergewassen als aardbeien, frambozen, bramen, augurken, meloenen, zaadteelt van witte en rode klaver, bloemen en groentezaden namen $\pm 51,5\%$ der bijenvolken deel.

Als eindconclusie mag worden gesteld, dat er zeer veel imkers met hun bijenvolken aan de bestuiving hebben deelgenomen en dat uit de enquête gebleken is, dat vele fruittelers belang stellen in de bestuiving van hun fruit door bijen.

Wij verwachten, dat het bovenstaande voor u aanleiding zal mogen zijn om die maatregelen te bevorderen, welke nodig zijn om de teruggang van de bijenteelt te stuiten, waarbij onze gedachten bijzonder uitgaan naar een speciale prijs voor de suiker, bestemd voor de voeding van de bijen.

Met de meeste hoogachting,

Het bestuur van de

Stichting Bedrijfsraad voor de Bijenhouderij in Nederland:

(w.g.) Mr. L. R. J. ridder van Rappard, voorz.

(w.g.) J. Lauwers, secr.

31ste imkersdag alkmaar

Datum: zaterdag 27 augustus 1960.

Aanvang: 10 uur.

Plaats: Wapen van Heemskerk, Breedstraat.

Aanmelding: tot 10 augustus.

Deelnemersprijs: f 6,75 (rondrit met eigen autobus) of f 7,50 (rondrit met autobus van de afdeling Heiloo).

Giro: 108906 t.n.v. C. van der Hoek, Oude Bergerweg, Bergen N.H.

nationale honingtentoonstelling

Datum: zaterdag 27 augustus 1960.

Plaats: Wapen van Heemskerk, Breedstraat.

Datum inzendingen: Inzendingen moeten uiterlijk dinsdag 23 augustus ter plaatse zijn.

Adres voor inzendingen: Honing- en Was-tentoonstelling, Wapen van Heemskerk, Breedstraat 33, Alkmaar.

Kosten: De deelname is gratis.

Deelnemersnummer en etiketten: Aanvragen vóór 15 augustus bij het Bijenhuis te Wageningen. Opgeven met hoeveel stuks men in elke klasse denkt deel te nemen.

Tentoonstellingsreglement: Blz. 113 en 114 van dit nummer.

Officiële mede- delingen

NOTULEN ALGEMENE VERGADERING 11 JUNI 1960 TE UTRECHT

1. Opening

In zijn openingswoord roept de voorzitter alle aanwezigen een hartelijk welkom toe. Hij begroet in het bijzonder de aanwezige dames, de rijksbijenteeltconsulent ir. J. Mommers, de heren Minderhoud en Van der Sande en hun dames, de afgevaardigden van de bevrindende zusterorganisaties, de ereleden Ter Brugge, Joustra en Stienstra, de heer Wietsma en de pers.

Spr. brengt ir. Mommers hulde voor de wijze, waarop hij de uitbreiding van zijn ambtsgebied tot het gehele land heeft georganiseerd. Deze uitbreiding betekent, dat hij en zijn staf thans zwaar overbelast zijn. Spr. verzoekt de heer Mommers de dank van onze vereniging over te brengen aan zijn medewerkers, die voor de bijenteelt in ons land zo'n buitengewone steun zijn.

De totstandkoming van de afdeling Bijenteelt van het Landbouwschap zal vandaag een van de belangrijkste punten van bespreking zijn. Wij hopen dit nieuwe orgaan te besturen in uw geest, immers u bent de hoogste macht in onze vereniging en wij ontleen ons mandaat aan u. Op het punt van het Landbouwschap is er veel misverstand, voor een deel als gevolg van verdachtmaking door hen, die er klaarblijkelijk heil in zien een gezond verenigingsleven tegen te houden. Wij willen echter, ook door middel van deze nieuwe instelling, uw belangen voorstaan en daarbij een beleid voeren, dat uiteraard geheel op u moet steunen. Het Landbouwschap biedt ons de mogelijkheid om op vele gebieden maatregelen te treffen, waar de imkerij tot nu toe tekort gekomen is. Het semi-publiekrechtelijk karakter van het Landbouwschap brengt ons in veel nauwer relatie tot de Overheid. In tegenstelling tot een dissidente groep, die alleen maar belangstelling heeft voor suiker, die de goede trouw van hen, die de belangen van de imkers op een zo breed mogelijk vlak voorstaan tracht verdoezelt te maken door een geest van defaitisme en spookbeelden van een imaginaire terreur op te roepen, zijn wij er van overtuigd, dat we zowel nationaal als internationaal de ruggeleuning van de Overheid nodig hebben. Wij kunnen haar bekrachtiging van te nemen maatregelen beslist niet ontberen. De tegenactie wordt klaarblijkelijk hoofdzakelijk gevoerd door de gedachte, dat men voor te behalen voordelen een offer zal moeten brengen en dat het in de toekomst niet meer mogelijk zal zijn te klappen op het werk en de offers van anderen.

In 1952 heeft Graaf van Lynden van Sandenburg in deze zelfde zaal uitvoerig tot u gesproken over de gedachte, die aan de publiekrechtelijke bedrijfsorganisatie ten grondslag ligt en hij heeft tal van vragen, die toen bij u opkwamen, beantwoord. In die vergadering hebt u het hoofdbestuur met grote meerderheid van stemmen gemachtigd, naar bevind van zaken te handelen.

Onder andere het feit, dat het Landbouwschap afgestemd is op de structuur van de agrarische sector van ons economisch leven en het feit, dat onze bijenteelt een structuur vertoont, die daarin niet zonder meer kon worden ingepast, heeft er toe geleid dat de instelling van de afdeling Bijenteelt lang op zich heeft laten wachten. Spr. betreurt het, dat de teruggang van onze middelen er toe leidt, dat onze proefbijenstal Ambrosiushoeve niet alles kan doen wat de energieke directeur graag zou willen doen.

Spr. heeft grote waardering voor de heer Wietsma, die met trouw en toewijding dit jaar wel een uitermate zware en ondankbare taak heeft vervuld en die daarbij nog bloot stond aan de menselijke neiging van sommigen, om een zondebok te zoeken, op wie de verantwoordelijkheid voor de over ons gekomen rampen kan worden afgewenteld.

Spr. herdenkt met gevoelvollen woorden al degenen, die in het afgelopen jaar door de dood van ons weggenomen zijn. Behalve de namen van een aantal prominente im-

kers en verenigingsfunctionarissen noemt hij daarbij de naam van de Directeur van de Tuinbouw, Ir. Honig, die op 6 juni is overleden.

2. Benoeming ereleden

Het voorstel van het hoofdbestuur om Dr. Ir. A. Minderhoud en de heer B. A. van der Sande, op grond van hun verdiensten voor bijenteelt en vereniging te benoemen tot erelid onzer vereniging, wordt met een warm applaus begroet. De voorzitter reikt de nieuwe ereleden de oorkonde uit en biedt hun dames bloemen aan.

Dr. Minderhoud en de heer Van der Sande spreken beiden een dankwoord.

Op verzoek van Westland wordt de verkiezing van een voorzitter uitgesteld tot na de behandeling van het punt beleid hoofdbestuur.

4. Voorstel Westland

WESTLAND licht het voorstel toe. Spr. meent, dat het tempo van de ontwikkeling in de agrarische wereld niet voldoende door ons wordt bijgehouden. Het hoofdbestuur heeft het ingediende voorstel in tweeën gesplitst, waar spr. geen bezwaar tegen heeft. Spr. betreurt dat we kort na de oorlog, toen we nog over voldoende middelen beschikten om punt 1 te doen onderzoeken, onze kans voorbij hebben laten gaan. Het recreatieve nut van de bijenteelt is zeker een belangrijk facet, maar spr. zou niet alleen de nadruk willen zien gelegd op het amateurisme. Onze positie in de agrarische wereld is even belangrijk. Op dit terrein denkt spr. aan werkgroepen van biologen en imkers, die elk facet in studie zouden kunnen nemen. Wat de ramp in de Flevopolder betreft heeft spr. een vlammend protest in het Groentje gemist. Spr. acht het moreel te veroordelen, dat men op deze wijze omspringt met een kostbaar goed als het ons toevertrouwde leven, waarvoor men klaarblijkelijk alle eerbied verloren heeft. Dit is een mentaliteit, die we moeten trachten te doorbreken.

ZEIST licht het ingediende amendement toe. De biologische waarde van de bijenteelt is moeilijk te meten. Door de daling van het ledental worden de middelen, die we voor een onderzoek kunnen besteden, steeds geringer. Door de bijenteelt als vorm van een zinsvolle vrijetijdsbesteding te propagieren kan het ledental stijgen en dan komen er ook weer middelen voor zaken, die we nu noodgedwongen moeten nalaten. Spr. zou het door het hoofdbestuur genoemde bedrag van f 500,— gaarne hoger gesteld zien, b.v. op f 1500,— of f 2000,—.

Een economisch onderzoek moet volgens sprekers inlichtingen wel f 20.000,— kosten en dat kunnen we zeker niet betalen. Om een verhoging van het bedrag van f 500,— mogelijk te maken heeft spr. gedacht aan groepen met een overeenkomstig belang, b.v. de volkstuinters. Verder wijst spr. op het feit, dat de Overheid op haar budget een bedrag van f 170.000,— heeft uitgetrokken voor het probleem der vrijetijdsbesteding. Voor investeringen is verder nog f 500.000,— uitgetrokken.

VOORZITTER constateert, dat er geen tegenstelling is tussen de gedachten van het hoofdbestuur en die van Westland. Het hoofdbestuur heeft wel terdege aandacht geschonken aan de economische betekenis van de bijenteelt.

Spr. constateert dat de medewerking aan de enquête over het aantal bijenvolken, dat aan de bestuiving van land- en tuinbouwgewassen deelneemt, vergeleken met soortgelijke enquêtes, boven verwachting groot geweest is. Deze enquête is ingesteld omdat ons van Overheidszijde gevraagd was aan te tonen, dat inderdaad een belangrijk deel van de beschikbare bijenvolken aan het bestuivingswerk deelneemt. Spr. geeft enige cijfers en conclusies, die elders in dit nummer vermeld zijn. Dit alles moet gezien worden in het licht van de actie, die het hoofdbestuur al lange tijd voert voor meer steun en verhoging van de suikerprijs, waarover o.a. in het februari-nummer van het Groentje mededelingen zijn gedaan. Dit waren cijfers over het economisch nut van de bijen, die we zelf konden verstrekken en we hebben ze verstrekt. De waarde van de door de bijen tot stand gebrachte bestuiving voor de opbrengst der gewassen is door tal van mensen onderzocht en het is een verheugend verschijnsel, dat de praktijk van de laatste jaren een groeiende belangstelling voor bijenbestuiving aan de dag

legt, zodanig zelfs, dat niet geheel aan de vraag naar bijenvolken kan worden voldaan.

Ook bij hen, die voorlichting geven in de agrarische sector, is een kentering ten gunste van de bijen waar te nemen. Op het gebied van de organisatie van het reizen doet de heer Pater met de afdeling Bunnik baanbrekend werk, waarvoor een woord van hulde hier wel op zijn plaats is. Te betreuren is het, dat er nog steeds imkers zijn, die onder de prijs doorgaan. De gedachte van Westland om werkgroepen te vormen en die van Zeist om b.v. de Volkstuinders in te schakelen bij het voorgestelde onderzoek, zijn constructief en verdienen zeker overweging. Spr. kan niet nalaten de vinger te leggen op het feit, dat er nog steeds honing blijkt te worden verkocht tegen kennelijk te lage prijzen. Dit neemt niet weg, dat de buitenlandse honing, die geruime tijd zo hoog in prijs was, dat hij voor onze afzet geen gevaar opleverde, thans in prijs daalt. Spr. hoopt dat we hier in het kader van het Landbouwschap iets aan zullen kunnen doen en dat het feit, dat we al enige jaren dokteren aan de honingprijs in de E.E.G.-landen er toe zal leiden, dat we onze prijzen aan die van het buitenland zullen kunnen optrekken.

BEEKBERGEN heeft niet de nodige contacten kunnen leggen om voor zijn bijenvolken de overeengekomen prijs te bedingen en heeft 30 volken geplaatst voor f 100,—. Ook de honing kan spr. niet kwijt voor f 1,20 en groothandelsprizen van f 1,35 en f 1,45 noemt spr. in dit verband afbraakprijzen.

PATER had de betrokken volken best tegen de overeengekomen prijs kunnen plaatsen. Spr. waarschuwt tegen al te drastische verhoging van de prijs voor de verhuur van bijenvolken. In verband met het gebeurde in de Flevopolder verwacht spr. in 1961 een groter aanbod voor het fruit. Hij noemt f 8,— plus de halve vrucht.

AMSTERDAM zou rechtstreeks contact met studenten op prijs stellen boven contact via een hoogleraar.

ZEIST meent dat men via een professor juist beter de goede mensen bereikt.

EDE heeft zijn volken via de heer Pater kunnen verhuren toen een advertentie geen succes had. Vindt propaganda onder de fruittelers belangrijker dan een sociologisch rapport.

VOORZITTER vraagt de heer Mommers of een door de Bedrijfsraad te houden vergadering met de voorlichtingsdienst nuttig zou zijn.

Ir. MOMMERS: Het is wel mogelijk, maar in verband met de grote vraag misschien niet direct nodig.

PATER wijst op een publicatie van de rijksstuinbouwconsulent te Utrecht (Groentje juni blz. 95).

ZEIST zou het op prijs stellen als de Bedrijfsraad contact opnam met de Stichting Recreatie.

BEMMEL illustreert de noodzakelijkheid van voorlichting aan fruittelers met voorbeelden.

AMSTERDAM geeft ook een voorbeeld.

VOORZITTER zal in de Bedrijfsraad de suggestie van Zeist bespreken. Verzoekt Bemmels en anderen, die over materiaal beschikken, daarvan melding te maken in het Groentje.

BESLUIT: Als voorgesteld door het hoofdbestuur met aantekening dat het hoofdbestuur niet aan het bedrag van f 500,— gebonden is als uiterste maximum.

5. Voorstel Beeststerzwaag

Zonder discussie wordt besloten het hoofdbestuur op te dragen om de ingeslagen weg voort te gaan.

6. Uniform afdelingeregiment

Er komen geen suggesties tot aanvulling of wijziging uit de vergadering.

7. Beleid hoofdbestuur

WESTLAND mist bij het hoofdbestuur grote activiteit en aanpassing aan de huidige realiteit. De komkommerswestie is jarenlang opgehangen aan de kapstok van de door Landbouw ingestelde commissie. Het Groentje is geen strijdorgaan. De Bedrijfsraad is niet actief genoeg. Het hoofdbestuur heeft nog nooit getracht met de ANI tot samenwerking te komen. Ondanks de Besluitingscommissie zijn er in de

Flevopolder ongelukken gebeurd. Het hoofdbestuur is bang voor het Polderbestuur. Internationale congressen zijn wel aardige tijdstapjes, maar de imkers hebben er weinig profijt van. In verband met het naar voren gebrachte zou spr. het wel op prijs stellen als het voorzitterschap in andere handen overging en spr. noemt de namen van Dr. Minderhoud en de heer Pater.

VOORZITTER is toegankelijk voor alle kritiek op het hoofdbestuur, maar begrijpt niet, waarom die verbonden wordt aan de persoon van de voorzitter. Spr. geeft te kennen geen blok aan het been van het hoofdbestuur te willen zijn. Wil wel ingaan op de geuite kritiek, maar dat mag in geen geval worden gezien als verdediging van eigen persoon want spr. heeft minder dan een half woord nodig om te gaan. Wat het hoofdbestuur dan betreft, meent spr. dat het veel en voortreffelijk werk doet. Er is voortdurend contact, ook buiten de vergaderingen van het hoofdbestuur en de commissies. Westland mag daar gerust anders over denken, maar zijn requisitoir heeft het karakter van een aanval op de persoon van de voorzitter en het zou eleganter geweest zijn die aanval maar direct bij het begin van de vergadering te doen.

BEEKBERGEN betreurt deze persoonlijke aanval op de voorzitter. Dat we geen contact met de ANI hebben gezocht is niet waar, maar ze willen niet. Spr. hoopt dat de vergadering straks unaniem op de heer Van Rappard zal stemmen.

ZEIST kent de voorzitter nog niet zo lang maar zou hem graag een oud Fries spreekwoord in herinnering willen brengen: doe je plicht en laat de lui kletsen.

MEIJER bevestigt dat hij in opdracht van het hoofdbestuur contact met de ANI gezocht heeft.

VOORZITTER wil de vergadering schorsen om te voorkomen dat de stemming door demonstraties beïnvloed wordt. Geeft Westland echter eerst de gelegenheid om tot uitdrukking te brengen, dat de vergadering geen keus heeft in de voordracht en een nieuwe voordracht te vragen.

WESTLAND maakt van deze gelegenheid geen gebruik.

MINDERHOUD deelt mede, dat hij in geen geval een benoeming zal aannemen. Het stembureau vormen Veenendaal, Velsen en Zeist.

Nadat de vergadering is geschorst en heropend wordt de uitslag van de stemming bekend gemaakt: Mr. ridder van Rappard 192 stemmen, de heer Vink 19 stemmen, de heer Meijer 7 stemmen, blanco 9 stemmen.

VINK spreekt woorden van dank aan de voorzitter en dankt de vergadering dat ze hem hetzelfde vertrouwen schenkt dat hij in het hoofdbestuur geniet. Spr. betreurt het, dat Westland zijn kritiek op het hoofdbestuur heeft doen neerkomen op het hoofd van de voorzitter, die steeds een activerende factor is, die meer tijd aan vele vergaderingen en besprekingen geeft dan met zijn hoofdfunctie in overeenstemming te brengen is.

WESTLAND legt er de nadruk op, niet de bedoeling te hebben gehad de voorzitter in een verkeerd daglicht te stellen.

VOORZITTER is erkentelijk voor het vertrouwen van het hoofdbestuur en de vergadering. Had het eleganter gevonden als Westland hem voor de vergadering van zijn voornemen in kennis had gesteld.

WESTLAND biedt daarvoor verontschuldigingen aan.

VOORZITTER: Dan is dit afgehandeld en: even goede vrienden.

Landbouwschap

NORG is tegen aansluiting omdat 1. we geen ondernemers zijn; 2. omdat de kosten niet verantwoord zijn en 3. omdat we onze belangen via de Bedrijfsraad kunnen behartigen.

EMMEN neemt natuurlijk niet ernstig wat in het blaadje van de ANI geschreven is, maar wil wel graag een uiteenzetting van de voordelen.

HARDENBERG wil weten of alle imkers geregistreerd worden.

AMSTERDAM vraagt wat er gebeurt met imkers, die geen lid zijn van een organisatie.

LEEUEWARDEN: De bezwaren, die men hoort, betreffen in hoofdzaak dat men betalen moet en betalen doet niemand graag.

Had in het Groentje vooraf gaarne meer voorlichting gehad.

BEMMEL hoopt dat er geen sprinkhanenplaag van ambtenaren op ons zal neerdalen.

ZEIST nodigt het hoofdbestuur uit er voor te zorgen, dat er geen hogere heffingen komen dan de in geld waardebare voordelen, die er tegenover staan.

EMMEN hoopt dat een van de voordelen zal zijn dat de stem van de bijenteelt vaker door de radio wordt gehoord.

PATER vraagt waarom de paardenfokkerij geen werknemersvertegenwoordiging heeft en wij wel. Vraagt verder wat er zoal behandeld zal worden.

WESTLAND bevreemdt het, dat een hoofdbestuurslid deze vragen moet stellen.

BUSSUM vraagt of men als amateur-imker beschouwd wordt als ondernemer, of dat administratie meebrengt en of het fiscale consequenties heeft.

VOORZITTER kan niet alle gestelde vragen beantwoorden omdat vele punten nog geregeld moeten worden, maar u kunt er op vertrouwen, dat wij alles zullen regelen in uw geest en onaantoonbare consequenties zullen we zeker niet nemen.

De Bedrijfsraad kan onze belangen niet voldoende behartigen omdat niet alle imkers op basis van vrijwilligheid in die Raad samenwerken. Onze leden hebben al jarenlang 1 cent per kg suiker betaald voor de behartiging van de algemene imkersbelangen en het Landbouwschap zal ons de mogelijkheid geven die betaling te vragen van allen die er van profiteren en tot nu toe nog geen cent hebben betaald. Wij verwachten, dat wij op het gebied van suikerprijs en honinghandel resultaten zullen kunnen bereiken, die via de Bedrijfsraad onbereikbaar zijn.

Om een beeld te geven van wat er gedaan zal worden leest spr. de agenda voor van de eerste vergadering, die op 24 juni a.s. zal worden gehouden. Deze agenda luidt:

1. Organisatie afdeling Bijenteelt Landbouwschap.
2. Benoeming plaatsvervangende leden in de afdeling Bijenteelt Landbouwschap.
3. Bijenteeltpolitiek en honinghandel EEG-landen.
4. Bevordering steun aan de bijenteelt in Nederland.
5. Schade toegebracht aan de bijen door bespuiting van het koolzaad in de Flevopolder met giftige stoffen.
6. Bespreking mijtziekte in Nederland (Limburg).

Hieruit blijkt, dat de organisatieproblemen nog besproken moeten worden en het is daarom niet mogelijk nu al mededelingen te doen over heffingen, het systeem daarvan, registratie enz. Bij de oprichting al hebben we de reserve gemaakt, dat we wat de financiële consequenties betreft niet op een lijn gesteld willen worden met andere afdelingen en hoofdafdelingen. Overigens betekent registratie op zichzelf geen binding. We zullen het zelf in onze hand hebben welke maatregelen we gaan nemen en het ligt toch voor de hand, dat wij de kosten van die maatregelen zullen afwegen tegen het belang, dat u er bij hebt. Omdat we die maatregelen nog niet kennen, kunnen we ook niets over de kosten zeggen.

Verder moet u niet uit het oog verliezen, dat dit alles gespeeld heeft via de Bedrijfsraad, omdat het algemene imkersbelangen betreft. Ik zeg u gaarne toe, dat, als de toetreding tot het Landbouwschap consequenties zou hebben die ons niet zinnen, we geen ogenblik zullen aarzelen om de toetreding ongedaan te maken. Maar het moet u toch ook interesseren, dat we hier een kans hebben om aan één tafel te zitten met de rest van de georganiseerde landbouw en dat ons gezegd aan en bij de Overheid en dat ook onze bevoegdheden groter worden. Spr. verklaart zich bereid om, zodra een en ander is uitgekristalliseerd, daarvan uitvoerig mededeling te doen.

BESLUIT: Bij zitten en opstaan wordt met grote meerderheid het beleid van het hoofdbestuur ten aanzien van het Landbouwschap goedgekeurd.

Ramp Flevopolder

EPE is teleurgesteld, dat de bespuitingscommissie niet gesproken heeft over de

mogelijkheid van bespuiting met thiodaan. WIETSMA: Thiodaan is beproefd. Zonder proefnemingen gaat men zo'n middel niet algemeen gebruiken. Spr. wil gaarne verklaren, dat zowel door de bespuitingscommissie als door het polderbestuur al het mogelijke gedaan is. Verder heeft spr. zich er herhaaldelijk van kunnen overtuigen, dat er dit jaar meer kevers waren dan ooit tevoren. Spr. voelt, als elke imker, diep mee wat Westland gezegd heeft over eerbied voor het leven, maar de imkers kennen het risico waaraan ze hun volken bloot stellen en wie naar de polder gaat, aanvaardt dat risico.

AMSTERDAM is er van overtuigd, dat de heer Wietsma alles gedaan heeft wat mogelijk was. Zou niet graag in diens schoenen staan, want hij heeft een even zware als ondankebare taak. De foutieve verslagen in de pers zouden kunnen zijn voorkomen. Voor de bespuiting tegen muggen op Hemelvaartsdag is niet gewaarschuwd. Waarmee is toen gespoten?

WIETSMA: Die bespuiting is uitgevoerd op een ontginning op grote afstand van de Knardijk. Er is gespoten met dieldrin doch niet in olie, doch in wateremulsie. Kort na de bespuiting is er een flinke regenbui geweest.

BEEKBERGEN vraagt naar aanleiding van zijn ervaringen of de Directie bereid zou zijn zo nodig wagens en trekkers beschikbaar te stellen om de bijen uit het bedreigde gebied te brengen.

HAARLEM zegt dat bijenbestuiving de opbrengst van het koolzaad met 25 à 30% verhoogt. Hoopt dat het risico beperkt zal worden. Is zelf deze keer de dans ontsprongen doordat de heer Wietsma de aanvoer zo snel stopte.

BEEKBERGEN vraagt of de genoemde meeropbrengst klopt met de proeven van Dr. Minderhoud.

Dr. MINDERHOUD kan daarover geen mededeling doen.

BESLUIT: Het beleid van het hoofdbestuur wordt goedgekeurd.

8, 9, 11 en 12 Financieel beleid

Het financieel beleid wordt zonder discussie goedgekeurd.

10. Plaats volgende algemene vergadering

BESLUIT: Utrecht. De secretaris heeft opdracht al in januari een zaal te huren, opdat we in mei kunnen vergaderen.

13. Rondvraag

NIJMEGEN vraagt inlichtingen over de keuze van het insecticide, waarmee in de polder gespoten wordt.

Ir. MOMMERS: Dat wordt bepaald door de Directie. Volgens een mededeling van de P.D. is thiodaan praktisch ongiftig voor bijen en werkzaam tegen de snuitkevers. Er zijn dit jaar proeven genomen met thiodaan en spr. hoopt, dat die gunstig uitvallen.

BEEMSTER doet mededeling van bespuitingsschade in de Beemster waarvoor vergoeding is gekregen op grond van W.A. Kan het hoofdbestuur in voorkomende gevallen juridische bijstand verlenen?

VOORZITTER: In de meeste gevallen is het niet mogelijk het causaal verband tussen een bepaalde bespuiting en bepaalde bijensterfte te bewijzen. Daarvoor moet het geval heel duidelijk liggen. In zo'n duidelijk geval zou onze juridische commissie kunnen worden geraadpleegd maar een beroep op art. 1401 BW is uiterst moeilijk.

BEMMEL vraagt of het staangeld op het Planken Wambuis niet naar beneden kan.

VOORZITTER zegt toe, dat de secretaris dat zal proberen.

SOEST deelt mede, dat de Heidemaatschappij 10 cent vraagt.

VOORZITTER: Dat is niet onredelijk omdat betaling een rechtsverhouding schept.

14. Sluiting

In zijn sluitingswoord memoreert de voorzitter de prettige herinnering, die we aan de Imkersdag te Enschede hebben en aan het indrukwekkende openingswoord van de heer Gorter. Met de wens, dat de geest van het volk ook de imkers moge blijven bezielen, roept spr. allen een tot weerziens toe op de Imkersdag te Alkmaar en sluit daarna de vergadering.

KRING GRONINGEN

Honingprijsen vastgesteld

In de jaarvergadering van 7 mei stelde de Kring Groningen de volgende honingprijsen vast:

Koolzaadhoning f 1,50
Zomerhoning f 1,75
Heidehoning f 2,30.

AFD. BUIKSLOOT

Aan mij de droeve taak kennis te geven van het overlijden van ons geacht lid en medebestuurder, de heer

S. BUITENHUIS

in de ouderdom van 64 jaar. Beste Buienhuis, het is nog zo kort geleden, dat u enthousiast de eerste filmavond van onze afdeling opende en activerende woorden sprak tot de aanwezigen.

Na als bestuurder vele moeilijke jaren te hebben meegemaakt, was het u gegeven toch ook de wederopstanding van onze afdeling te beleven.

Wees ervan verzekerd, beste Buienhuis, dat u immer in onze gedachten zult blijven en dat wij verder zullen handelen in uw geest.

Waarnemend secr.
J. A. ZOET.

AFD. HAAKSBERGEN

Op 21 mei 1960 overleed na een kortstondige ziekte, de heer

J. H. WIJLENS

in de ouderdom van 84 jaar, drager der eremedaille van onze vereniging.

Als laatste der mede-oprichters van de afd. Haaksbergen in 1906, heeft hij vele jaren als bestuurslid zijn beste krachten gegeven voor de groei en bloei van onze afdeling. Vorig najaar heeft hij zijn bijen wegens zijn ouderdom moeten opruimen, maar zijn liefde en belangstelling voor de bijen is tot het laatst gebleven.

In stille eenvoud was zijn werken en leven. Met hem is weer een van onze oude getrouwe imkers heengegaan, die wij met ere zullen blijven gedenken.

Namens het bestuur,
G. W. LANTINK, secr.

AFD. NUNSPEET

Op 23 mei 1960 overleed ons geacht lid, de heer

J. PONSTEEN

in de leeftijd van 77 jaar. Hij was het oudste lid van onze afdeling, mankeerde nimmer als het om de bijten ging en was steeds genegen anderen, indien nodig, te helpen. Wij hebben veel van hem geleerd en gedenken hem in dankbare herinnering.

Bestuur en leden
AFD. NUNSPEET

AFD. DOETINCHEM

50-jarig jubileum

De afd. Doetinchem heeft op 13 juni in zaal Wildenbeest voor het 50-jarig bestaan op 3 juni 1960 een gezellige avond georganiseerd.

Aanwezig waren de heren G. J. A. Meijer uit Babberich, secretaris Groenveeld en v. Aarst uit Wageningen en als vertegenwoordiger van het gemeentebestuur wethouder v. d. Grijn, tevens oud-imker.

De voorzitter, de heer E. Slot, heette allen welkom en gaf een overzicht van bijzonderheden in de loop van het 50-jarig bestaan der afdeling, waarna de heer van Aarst een prachtige film over bijen en bloemen vertoonde.

Hierna kreeg de heer Meijer als hoofdbestuurslid het woord en spelde E. Slot, J. van Arragon, G. J. Brugman, G. J. H. ter Hoeven en M. C. Kraaijenbrink de verenigings-herdenkingsmedaille op en reikte tevens de verguldzilveren medaille aan de afdeling uit.

De voorzitter sloot daarna het officiële gedeelte, waarna verder onderling een gezellige avond gehouden werd met Willem uit de Achterhoek als conferencier.

De heer B. H. Janssen vertoonde een kleurenfilm van het plaatselijk marktwezen en van de onafhankelijkheidsfeesten. Van begin tot einde werd door mevr. L. G. Janssen-Kraaijenbrink er tussendoor piano gespeeld.

Omstreeks 12 uur sloot de voorzitter de bijeenkomst en dankte allen die tot het welzijn hadden meegewerkt.

De secretaris,
KRAAIJENBRINK

KRING FRIESLAND

De kring Friesland hield op maandag 30 mei haar alg. ledenvergadering te Heerenveen in café-rest. Kulpers. Aanwezig waren 17 leden, vertegenwoordigende 8 afdelingen.

In zijn openingswoord roept de voorzitter

een hartelijk welkom toe aan alle aanwezigen, hij had meer belangstelling verwacht, het is trouwens een algemeen verschijnsel dat voor vergaderingen weinig belangstelling bestaat.

De ramp in de Flevopolder wordt besproken. Of de organisatie tekort is geschoten, is als buitenstaander niet te beoordelen. Het ledental van onze vereniging loopt helaas terug, de voorzitter hoopt op een gunstige keer en dat jonge mensen onze rijen komen versterken. De notulen van de vorige vergadering en de rekening en verantwoording van de penningmeester worden goedgekeurd. Bij de bestuursverkiezing worden de aftredende bestuursleden Hiemstra, v. d. Laan en Wind herkozen.

De bijdrage van de afdelingen wordt wederom vastgesteld op 10 cent per lid.

De vergadering is van oordeel dat het economisch nut van de bijen meer op de voorgrond dient te worden geplaatst. Het voorstel Westland dient daarom te worden gesteund. Met het voorstel Beetsterzwaag wordt eveneens met grote meerderheid ingestemd, in dit plan zitten belangrijke financiële voordelen en bij uitvoering beduidend minder arbeid.

Een der leden vestigde de aandacht op een bericht in de pers dat de bijenhouders in het Landbouwschap zullen worden opgenomen. De vraag werd gesteld of hiervoor betaald zal moeten worden, men bevreemt het dat in 't „Groentje" hierover niets is gepubliceerd. Verschillende imkers hebben te kennen gegeven met deze gang van zaken niet akkoord te zullen gaan. De bedrijfsraad heeft al geld genoeg gekost en wat zijn de resultaten.

De honingprijs wordt wederom vastgesteld, n.l. minimumprijs zomerhoning f 1,50 per flacon, wederverkopers f 1,20, heidehoning f 1,75, resp. f 1,40 plus statiegeld.

In het noorden is weinig koolzaad uitgezaaid, in de weidestroken heeft de paardebloem het goed gedaan, het wachten is nu op de klaver en een mooie zomer.

De secretaris, J. BROUWER.

OOGST EN DRACHT

NIJMEGEN, 18 juni 1960. — De resultaten die de koolzaadreizers dit jaar opleverden, waren ook voor onze afdeling bedroevend. Een paar slachtoffers, een aantal te zwakke volken en een oogst van gemiddeld 15 pond, dat was alles. Nadien thuis ging het redelijk goed. Korenbloem, acacia e.a. bloeiden zeer vroeg, maar het weer bleef wat te koud. De dracht bleef dus matig maar bleek toch ruim voldoende om een flink broednest te ontwikkelen.

En thans, 17 juni, nu linde en klaver wel dra hun talrijke kelken zullen openen, heeft de temperatuur de 20 graden overschreden. Dat belooft veel. Het kan ons de volgende paar weken wel eens zeer veel honing brengen.

A. SMITS

DEN HAAG, Duinrand ten zuiden van de Scheveningse haven, 18 juni 1960. — De gehele maand mei hebben de bijen hier op de esdoorn gevlogen. Dit was mogelijk, doordat de bomen gedurende zeer verschillende tijdvakken bloeiden, zelfs wel met een verschil van 2 à 3 weken. Niet alle dagen was er sterke dracht, maar eind mei leverde mijn thuisgehouden kastvolk toch 22 pond prachtige honing, voornamelijk van de esdoorn. De maand juni is hier niet rijk aan drachtbronnen. Verschillende sierheesters in de stadstuinjes houden de bijen bij gunstig weer toch wel aan de gang, zodat tot dusverre niet behoefte te worden gevoerd. Sedert een paar dagen is ook de duinbraam gaan bloeien en deze wil nog wel eens wat honing geven. Ook het slangenkruid bloeit prachtig in de duinen en wordt druk bevolgen.

De volken, die op 5 mei in de Flevopolder al hun vliegbijen verloren vanwege de besputting van het koolzaad aldaar, hebben zich prachtig hersteld. Het broed had blijkbaar niet geleden. Honing hebben zij niet opgeleverd. In aanmerking genomen het grote risico, aan de sluiting van zware volken op suikhetes dagen verbonden, meen ik tot de conclusie te moeten komen dat men onder die omstandigheden beter doet de vlieggenaten open te laten dan te sluiten, tenzij men in de gelegenheid is op staande voet de volken naar elders, ver buiten het bespoten rayon, over te plaatsen.

F. SLOT

EPE, 17 juni 1960. — De volken hier zijn goed door de winter gekomen, weinig moerlose volken en heel vroeg broed, doordat ze beter waren dan voorgaande jaren. Op een van onze wintervergaderingen was besloten om naar het koolzaad en de moerasandijvie te gaan, sommige leden naar beide drachtplanten en een gedeelte alleen naar de moerasandijvie, omdat daar geen spuitschade gevreesd behoeft te worden. Begin mei kregen een paar leden, die naast hun kasten nog een paar korven houden, al zwermen. Door de besputting vertrokken we pas 6 mei naar de polder en negen dagen later kregen we van de heer Wietsma bericht, dat er weer gespoten zou worden, zodat tien dagen later onze volken al weer thuis waren. Ofschoon het weer goed was, gaf het koolzaad ons weinig honing, want wij zijn veel haalbijen kwijtgeraakt. De broedaanzet was heel goed. Zij die geslingerd hebben, haalden niet veel meer dan 10 pond koolzaadhoning per volk.

De dracht op de paardebloem was heel goed en zij, die hun volken thuis gehouden hadden, hadden meer honing. Een deel van onze leden was toen al naar de moerasandijvie en de andere imkers volgden op 25 mei. De eerste dagen was het nog goed weer, maar toch gaf de moerasandijvie lang niet zoveel honing als vorig jaar. Misschien was de Flevopolder ook wel overvoerd met bijen en m.i. is er ook lang niet zoveel moerasandijvie als vorig jaar. Het riet overheerst de hele polder. Nadat wij 'n periode gekregen hadden met vochtig koud weer, hadden we vandaag, 17 juni, weer goed bijenweer. Op 16 juni ben ik nog in de polder geweest, maar de gemiddelde opbrengst zal niet groot zijn en spoedig moeten de bijen terug, want de bloei is bijna over. De ontwikkeling van de volken was ook veel minder dan vorig jaar.

JAC. PRUIM

SOEST, 18 mei 1960. — De volken van de meeste imkers in Soest zijn 2 april op het fruit geplaatst in Houten en omgeving door bemiddeling van de heer Pater. Eveneens zijn volken geplaatst in Buren en Asch in de Betuwe. De volken hebben zich op het fruit goed ontwikkeld en brachten een opbrengst fruitthoning van ± 20 à 25 pond. In de boomgaarden was zeer veel paardebloem aanwezig en hierop hebben de bijen

knap gevlogen. Het eigenaardige was dat de volken op een zeer vroeg tijdstip begonnen te zwermen nl. reeds 2e en 3e week in mei. De volken hadden voldoende ruimte dus dat kan niet de oorzaak zijn. Andere jaren mogen wij het zwermen pas verwachten op het fruit zo tegen eind mei begin juni. De moeren waren echter geknapt zodat de zwermen niet verloren zijn gegaan.

G. H. GRIJZE

PATERSWOLDE, 16 juni 1960. — De dracht op het koolzaad in Groningerland is wel eens beter geweest dan deze keer. Vanwege de geringe uitzaai heeft niet ieder er van kunnen profiteren; zij, die wel een plaatsje konden vinden, hebben gemiddeld waarschijnlijk de 20 pond per volk niet kunnen halen.

In de warme periode van 3 mei tot en met 16 mei hebben ook de thuisblijvers vrij goed geboerd. Het fruit bloeide overal zeer overvloedig en in zulke dagen schijnen ook de straatstenen te honingen, want allerlei soorten stuifmeel worden dan binnengedragen.

Wie met ongeknipte moeren naar het koolzaad is geweest zal daar wel een broomzwerm hebben achtergelaten want het zwermen begon al vroeg. Het is thans afgelopen en de meeste jonge moeren zijn al aan de leg. Op zonnige dagen wordt er al weer druk gehaald; de witte klaver begint te bloeien. En er zijn nog altijd roggeakkers met blauwe bloemen.

A. S. PLANTING

EGMOND-BINNEN, 18 juni 1960. — Het pessimisme omtrent de te verwachten dracht op de paardebloem is niet bewaarheid. Het was goed weer en met enkele fruitbomen is de dracht zodanig geworden, dat van 4 t.m. 16 mei de meeste honingzolders geheel vol gedragen werden. Daar kwam een stilstand in de dracht, die nog voortduurt tot op heden. De witte klaver begint reeds te bloeien en aangezien er vrij wat regen is gevallen hebben we een kans op vrij goede dracht op de witte klaver, als het weer meewerkt.

De afdeling vertrekt deze week naar de zaadklaver in de Wieringermeer. Ook hier kan het mee- en tegenvallen. In de Wieringermeer kwamen ook vrij veel klachten over bespuitingsschade voor. De koolzaaddracht viel daardoor niet mee.

A. H. VAN DEN BERG

SOEST, 18 juni 1960. — Van de afdeling Soest zijn 23 april 43 volken geplaatst op het koolzaad in de Flevopolder. Het koolzaad was toen in begin bloeistadium; echter voldoende om er ruim de kost op te halen. De dag voor bevruchtigingsdag kregen wij van de heer Wielsma de mededeling, dat onze kavel, waar onze volken waren geplaatst gespoten zou worden. Met 3 imkers waren wij op de bevruchtigingsdag te 6.30 uur in de polder alwaar de heer Wielsma reeds begon met het sluiten van onze volken. Hij adviseerde ons 's avonds weer te openen en dit minstens 6 dagen achtereen te doen. Van alle volken hebben wij toen de reisramen blootgelegd en met

een gieter in elk volk $\frac{1}{2}$ à 1 liter water gebroed. Daar ik het slootwater niet ver trouwde heb ik water 5 km ver gehaald van een boerderij. Insteede 6 dagen lang sluiten, openen enz. besloten wij onze volken te verhuizen naar de moerasandijvie. In Harderwijk konden wij een vrachtauto huren die 's avonds 7 uur gereed stond om de volken te verhuizen. Bij aankomst 's avonds bleken door de warmte die dag 12 volken te zijn doodgelopen (de stemming was beneden peil). Overal in de polder was men bezig met opladen en allen hadden meer of minder last van doodgelopen volken. Onze volken staan nu bij km-paal 15½ tussen Harderwijk en Lelystad. De moerasandijvie deed het matig (ook daar gespoten misschien en dus geen vliegbijsen?).

De oogst ter plaatse in Soest was matig. Er is gewonnen op acacia en er is ook bladhoning gewonnen. De bevruchting van jonge moeren in de grote volken gaf nogal eens last met bruidszwermen.

G. H. GRIJZE

BIJENMARKTEN

Veendaal: 19 juli.

Eerbeek: 24 september

Epe: 3 augustus.

Honingmarkten Zutphen: 13 augustus en 1 oktober.

IMKERSDAG ALKMAAR ZATERDAG 27 AUGUSTUS

Ook voor Uw honingooft

zijn wij ruim gesorteerd in:

3 raams honingslinger voor 3 broedramen of 6 honingramen, wormwioldrijfwerk, een prima kwaliteit slinger	f 130
2 raamsslinger	f 90
4 raamslinger	f 150

Verder in:

- Ontzegelbakken
- Ontzegelmessen
- Ontzegelvorken
- Bussen in diverse grootten en
- Honingflacons, enz. enz.

Tevens zijn onze materialen in Assen verkrijgbaar bij de heer A. Roggeman, Molenstraat 77, Assen.

Wij vragen te koop: leder kwantum koolzaad en zomerhoning tegen goede prijs.

Vraagt onze
rijk
geïllustreerde
prijslijst
even aan.
Wij zenden U
die omgaand
gratis toe.

BIJENSTAND H. T. VAN DAM & ZN

JUBBEGA (Fr.)

TELEFOON 05165 - 382

Spaarzaam, gemak, veiligheid, betere opbrengst,

dank zij de nieuwe

plastieken weegschaal

van Dr. LUTZ.

*

Toelichting gratis er bij van M. Léon Godelaine, uitsluitend agent voor Frankrijk en de Benelux rue S. Donnay 102, Flémalle-Grande (België).

SPEURBIJTJES

TE KOOP: enkelwandige kasten met bijen en uitgeb. ramen (Simplex) te Midlaren C 89, F. H. C. Kruse Zuiderstraat 20, Hoogeveen.

TE KOOP OF RUIL: Elektrische sportfokbroedmachine 35 à 40 eieren, automatische warmteregeling tegen 2 of 3 kasten met bijen, Simplex. P. PROCEE, Emmaweg 30, Rheden.

RUILING GEWENST: 3-raamsslinger (6 h.k. ramen) tegen 2-raamsslinger. E. F. HAMER, St. Laurensweg 27, De Bilt, Tel. 030-61718.

TE KOOP: 6 prima bijenvolken in kasten op br. en h.k. en uitgebouwd raat. Gevraagd: bijenwassmelter. D. v. VUUREN, Kon. Wilh.laan 24, Maassluis.

TE KOOP 4 kasten met bijen en enkele honingkamers met honingslinger. W. DE FEIJTER, Bredestraat 59, Oostburg.

KRAINER KONINGINNEN te koop aangeboden; bevrucht op eigen bevruchtigingsstation f 12,50. P. J. ROMEYN, Const. Huygenslaan 18, Zeist, Tel. 6501.

GEVRAAGD: uitgebouwd broedkamerramen. E. OVERBEEK, Bosdijk 771, Eindhoven.

TE KOOP: klaverslingerhoning in bus, gewicht 58 kg. Prijs f 104,40 franco. H. VADER, Lotweg 7, Anna Paulowna N.H.

TE KOOP: koolzaad- en fruitoning; Simplexkasten en korven, gebruikt maar nog prima; zesraamskastjes, nieuw f 5,—; bevruchte koninginnen f 10,—; zwermen; zesraamsvolken, enz. Adres van ouds bekend: H. Brulleman, Zandpad 42, Breukelen, tel. 0 3462-303.

GEVRAAGD: alle soorten inlandse bijenhoning, ruwe en zuivere bijenwas. Wie kan leveren voorj. 1961 ± 50 6-raams bijenvolken op nieuw werk, Simplexramen. Honing- & waszemerij „Arkadia” annex chemische kaarsenindustrie, Lochem, tel. 0 6730-1827.